

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА
ГЕТЬМАНА»**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 Міжнародні відносини

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

292 Міжнародні економічні відносини

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: «Розвиток міжнародного фінансового ринку»

здобувача Криштопа Дениса Євгеновича

Науковий керівник: д.е.н., професор Савчук Наталія Володимирівна

підпис

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н. доцент Федірко Олександр Анатолійович

підпис

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Міжнародні економічні відносини
29 Міжнародні відносини
292 Міжнародні економічні відносини

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
Освітньо-професійної програми

_____ Федірко О.А.

«___» _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Федірко О.А.

«___» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Криштопу Денису Євгеновичу

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему: «Розвиток міжнародного фінансового ринку»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «__» _____ 20__ р. № _____

Кваліфікаційна магістерська робота виконується на матеріалах наукових публікацій, аналітичних звітів міжнародних організацій та офіційних статистичних даних.

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	Теоретичні підходи щодо визначення міжнародного фінансового ринку <i>(термін подання – до 01.11)</i>
Розділ 2	Аналіз стану міжнародного фінансового ринку <i>(термін подання – до 01.12)</i>
Розділ 3	Проблеми і перспективи розвитку фінансового ринку України <i>(термін подання – до 30.12)</i>

Об'єкт дослідження:	Міжнародний фінансовий ринок та його функціонування в сучасних реаліях.
Предмет дослідження:	Положення сучасної економічної теорії, наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених у сфері дослідження проблем формування та розвитку структури світового фінансового ринку.
Мета кваліфікаційної магістерської роботи:	Розгляд і, безпосередньо, встановлення взаємозв'язків між процесами, які відбуваються на сучасному міжнародному фінансовому ринку, а також розгляд і аналіз наслідків подій світового значення.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	- Визначити сутність фінансового ринку; - Визначити призначення міжнародного фінансового ринку; - Ідентифікувати основні сегменти міжнародного фінансового ринку
У розділі 2	- Дослідити міжнародний фінансовий ринок в умовах глобалізації; - Охарактеризувати стан і перспективи розвитку міжнародного фінансового; - Оцінити вплив COVID-19 на міжнародний фінансовий ринок
У розділі 3	- Виявити етапи становлення фінансового ринку в Україні - Окреслити проблеми розвитку фінансового ринку України на сучасному етапі - Проаналізувати перспективи розвитку фінансового ринку України

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

Савчук Н.В.

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Завдання одержав студент

(підпис)

Криштоп Д.Є.

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

РЕФЕРАТ

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

Актуальність теми. Міжнародний фінансовий ринок є необхідною умовою для функціонування світової економіки. Історичне розширення міжнародного фінансового ринку та його інструментів призвело до посилення його впливу та влади над економічними показниками країн. У зв'язку з постійним удосконаленням нових технологій, поступовим стиранням кордонів виникає необхідність визначення теперішнього стану світового фінансового ринку, а також перспектив його розвитку за умов виникнення явища глобалізації. В світлі останніх подій світового значення, зокрема кризи у більшості країн світу і їх галузях економіки, спричиненої коронавірусною хворобою COVID-19, світовий фінансовий ринок, його стан за умов кризи, а також інструменти, задіяні для його підтримки потребують аналізу для визначення ефективності застосування цих інструментів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Міжнародний фінансовий ринок є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Варто відмітити наукові доробки Е. Берглоф, З. М. Васильченко, З. Г. Ватаманюка, О. Л. Дорош, В. П. Левченко, Ю. М. Коваленко, І. О. Школьник та інших. Важливість дослідження впливу глобалізаційних процесів на розвиток світової фінансової системи та місця фінансових ринків у системі поширення глобалізації підтверджується наявністю великої кількості наукових праць на дану тематику. Так, Л. І. Простебі концентрує увагу на визначенні особливостей сучасного розвитку глобального фінансового ринку як середовища поширення економічних коливань, П. Я. Кравчук виділяє наслідки глобалізації для розвитку світової економіки в цілому. Питання виявлення характерних ознак глобалізації в кризових умовах залишається відкритим і сьогодні та потребує проведення додаткового наукового дослідження.

Мета і завдання дослідження. Основною метою дослідження є розгляд і, безпосередньо, встановлення взаємозв'язків між процесами, які відбуваються на сучасному міжнародному фінансовому ринку, а також розгляд і аналіз наслідків подій світового значення.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження в даній роботі виступає міжнародний фінансовий ринок та його функціонування в сучасних реаліях.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є економічні відносини, які відбуваються в світовому фінансовому просторі і є пов'язані з обігом цінних паперів та фінансових активів.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою магістрської роботи є положення сучасної економічної теорії, наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених у сфері дослідження проблем формування та розвитку структури світового фінансового ринку. У процесі дослідження використано діалектичний метод наукового пізнання, а також загальнонаукові методи дослідження: узагальнення, логічний, історичний, статистичний та ін.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти світових фінансових установ, статистичні, аналітичні, інформаційні матеріали, а також офіційні звіти Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Організації економічного співробітництва та розвитку та інших міжнародних економічних організацій, публікації у періодичних виданнях і матеріали міжнародних конференцій.

ВІДГУК
про кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту освітньо-
професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Криштопу Денису Євгеновичу

на тему «Розвиток міжнародного фінансового ринка».

- 1. Актуальність теми:** Міжнародний фінансовий ринок, маючи давню історію свого існування сьогодні відіграє не останню роль в світовому фінансовому середовищі і є одним із його елементів. Він віддзеркалює як позитивні, так і негативні процеси (COVID-19, фінансові кризи, тощо), що відбуваються в світі в цьому є його актуальність
- 2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи:** робота виконана самостійно, свідчить проте, що її автор має власний погляд та розуміння економічних процесів, які пов'язані з функціонуванням міжнародного фінансового ринка.
- 3. Наявність самостійних розробок автора:** відсутні
- 4. Цінність теоретичних висновків і практичних рекомендацій:** заслуговують на увагу і підтверджується у відгуку зовнішнього рецензента.
- 5. Наявність недоліків:** Більшої ваги робота отримала би якщо її автор більше уваги приділив дослідженню законодавства по фінансовому ринку в країнах світу для запозичення їх досвіду і використання в Україні.
- 6. Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:** Робота може бути допущена до захисту перед ЕК. Оцінка наукового керівника (35 балів)

Науковий керівник д.е.н, професор, професор каф. міжнародних фінансів

_____ Н.В.Савчук

Рецензія
на кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача вищої освіти

Криштопа Дениса Євгеновича

Тема: «Розвиток міжнародного фінансового ринку»

Актуальність теми кваліфікаційної роботи і доцільність її розроблення.

Обрана тема кваліфікаційної роботи набуває все більшої актуальності з огляду на нерівномірність світового розвитку, яка стає все помітнішою. В тому числі через наслідки впливу пандемії COVID-19 на фінансові ринки. Для України тематика є актуальною, адже після завершення війни буде необхідність відновлення, залучення прямих іноземних.

Якість проведеного дослідження

Дослідження процесів розвитку міжнародних фінансових ринків підкріплені статистичною та аналітичною інформацією. Дослідження проведено на високому якісному рівні, аналіз статистичної інформації ґрунтовний та враховує всі тенденції сучасного ринку.

Позитивні риси кваліфікаційної роботи

Зміст кваліфікаційної роботи виконаний на достатньому теоретичному рівні, а також містить практичну цінність.

Практична значимість висновків і рекомендацій

Всі запропоновані висновки та рекомендації можуть бути використані в практичній діяльності компаній при плануванні економічної діяльності компаній, визначенні стратегій розвитку компаній в умовах глобальної нестабільності та нерівномірності світового розвитку.

Д.е.н., професор кафедри міжнародних фінансів

Л.В. Руденко-Сударева

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ	5
1.1 Теоретичне визначення сутності фінансового ринку.....	5
1.2 Призначення Міжнародного фінансового ринку.....	14
1.3 Основні сегменти міжнародного фінансового ринку.....	22
РОЗДІЛ II АНАЛІЗ СТАНУ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ	31
2.1 Стан і перспективи розвитку міжнародного фінансового ринку.....	31
2.2 Міжнародний фінансовий ринок в умовах глобалізації	40
2.3 Вплив COVID-19 на міжнародний фінансовий ринок.....	48
РОЗДІЛ III. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	59
3.1 Етапи становлення фінансового ринку в Україні	59
3.2 Проблеми розвитку фінансового ринку України на сучасному етапі	67
3.3 Перспективи розвитку фінансового ринку України.....	72
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84

ВСТУП

Актуальність теми. Міжнародний фінансовий ринок є необхідною умовою для функціонування світової економіки. Історичне розширення міжнародного фінансового ринку та його інструментів призвело до посилення його впливу та влади над економічними показниками країн. У зв'язку з постійним удосконаленням нових технологій, поступовим стиранням кордонів виникає необхідність визначення теперішнього стану світового фінансового ринку, а також перспектив його розвитку за умов виникнення явища глобалізації. В світлі останніх подій світового значення, зокрема кризи у більшості країн світу і їх галузях економіки, спричиненої коронавірусною хворобою COVID-19, світовий фінансовий ринок, його стан за умов кризи, а також інструменти, задіяні для його підтримки потребують аналізу для визначення ефективності застосування цих інструментів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Міжнародний фінансовий ринок є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Варто відмітити наукові доробки Е. Берглоф, З. М. Васильченко, З. Г. Ватаманюка, О. Л. Дорош, В. П. Левченко, Ю. М. Коваленко, І. О. Школьник та інших. Важливість дослідження впливу глобалізаційних процесів на розвиток світової фінансової системи та місця фінансових ринків у системі поширення глобалізації підтверджується наявністю великої кількості наукових праць на дану тематику. Так, Л. І. Простебі концентрує увагу на визначенні особливостей сучасного розвитку глобального фінансового ринку як середовища поширення економічних коливань, П. Я. Кравчук виділяє наслідки глобалізації для розвитку світової економіки в цілому. Питання виявлення характерних ознак глобалізації в кризових умовах залишається відкритим і сьогодні та потребує проведення додаткового наукового дослідження.

Мета і завдання дослідження. Основною метою дослідження є розгляд і, безпосередньо, встановлення взаємозв'язків між процесами, які відбуваються на

сучасному міжнародному фінансовому ринку, а також розгляд і аналіз наслідків подій світового значення.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження в даній роботі виступає міжнародний фінансовий ринок та його функціонування в сучасних реаліях.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є економічні відносини, які відбуваються в світовому фінансовому просторі і є пов'язані з обігом цінних паперів та фінансових активів.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою магістрської роботи є положення сучасної економічної теорії, наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених у сфері дослідження проблем формування та розвитку структури світового фінансового ринку. У процесі дослідження використано діалектичний метод наукового пізнання, а також загальнонаукові методи дослідження: узагальнення, логічний, історичний, статистичний та ін.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти світових фінансових установ, статистичні, аналітичні, інформаційні матеріали, а також офіційні звіти Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Організації економічного співробітництва та розвитку та інших міжнародних економічних організацій, публікації у періодичних виданнях і матеріали міжнародних конференцій.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1.1 Теоретичне визначення сутності фінансового ринку.

Для визначення сутності міжнародного фінансового ринку, необхідно розрізнити два підходи, а саме: функціональний та інституціональний. З функціонального погляду, фінансовий ринок— це система ринкових відносин, де об'єктом операцій є грошовий капітал, і яка здійснює акумуляцію та перерозподіл світових фінансових потоків для забезпечення безперервності та рентабельності виробництва. В свою чергу з інституціонального погляду— це сукупність банків, спеціалізованих фінансово-кредитних установ, фондових бірж, через які здійснюється рух світових фінансових потоків, та які є посередниками перерозподілу фінансових активів між кредиторами й позичальниками, продавцями та покупцями фінансових ресурсів. [4]

Фактично, світові фінансові ринки розвиваються згідно закономірності кругообігу капіталів та законам ринкової економіки, тобто надмірна пропозиція вільних капіталів в одних місцях задовольняє їх попит в інших.

Фінансовий ринок у широкому сенсі — це місце, де постійно укладаються та здійснюються операції з фінансовими інструментами. Здійснені трансакції пов'язані з широко зрозумілим фінансовим капіталом. У доповнення, описуваний ринок є місцем, де попит і пропозиція зустрічаються з різними формами і видами позичкового капіталу. Фінансовий ринок є дуже важливим доповненням до ринку реальних активів. Нині більшість операцій, пов'язаних з реальними активами (будівлями, машинами, сировиною чи матеріалами), фінансується за рахунок кредитів, взятих у банків та небанківських фінансових установ. Отже, фінансовий ринок можна визначити як усі операції з цінними

паперами, які є інструментами для надання короткострокових, середньострокових та довгострокових позик.

Основною функцією ринку є передача коштів від постачальників капіталу до покупців капіталу. Беручи до уваги дати здійснення операцій на фінансовому ринку, можна виділити два сегменти: грошовий ринок (включаючи короткострокові фінансові операції) і ринок капіталу (щодо середньо- та довгострокових цінних паперів).

Функціонування світової фінансової системи значною мірою залежить від роботи фінансового ринку. Міжнародний фінансовий ринок розуміється як сукупність національних фінансових ринків, об'єднаних для взаємодії в рамках глобальної фінансової системи. Сутність міжнародних фінансових ринків розкривається через поєднання трьох його складових: національних фінансових ринків, міжнародного фінансового ринку та міжнародного фінансового ринку.

Кожен із цих елементів розвивається як самостійна й окрема категорія.

Національний фінансовий ринок — це система відносин щодо обігу капіталу та фінансових інструментів у межах однієї держави, а міжнародний фінансовий ринок — це форма руху фінансів окремих держав за параметрами міжнародних фінансових відносин. Співвідношення цих двох категорій визначається місцем і роллю національного фінансового ринку в міжнародному обігу капіталу та фінансових інструментів. Водночас міжнародний фінансовий ринок виконує функції нагромадження капіталу та його перерозподілу між національними фінансовими ринками. Під впливом фінансової глобалізації вони об'єднані в єдину систему, яка функціонує за міжнародно визнаними стандартами. Спочатку об'єднання національних фінансових ринків відбувається на міжнародному рівні, оскільки зовнішні фінансові операції розвиваються в окремих країнах, після чого сегменти міжнародного фінансового ринку вливаються на світові ринки.

Національні фінансові ринки поділяються на розвинені та ті, що розвиваються, що визначає їх місце в структурі міжнародних фінансових ринків. Міжнародні фінансові ринки — це складна організаційно-економічна система, що складається з незалежних, взаємопов'язаних ланок, кожна з яких займає чітко визначене місце в русі світових фінансових потоків. Вони вбудовані в структуру світової економіки, де вони є центральними для забезпечення потоку грошей у формі капіталу від накопичувачів до виробників. Капітал у процесі руху набуває форми інвестицій для виробничого сектора.

Історичне розширення міжнародного фінансового ринку та його інструментів призвело до посилення його впливу та влади над економічними показниками країн. Нині економічні коливання можна легко відстежити на ринках капіталів країн і спрогнозувати картину майбутніх макроекономічних індексів. Тому аналіз учасників фінансових ринків може дати уявлення про майбутні економічні тенденції країн.

Серед учасників, які відіграють важливу роль як «картини» економічного становища країни, виділяються: комерційні, центральні банки, акціонерні товариства та інші учасники (брокери, дилери, гаранти розміщення цінних паперів (андеррайтери) та спеціалісти з бірж). серед основних учасників міжнародного фінансового ринку. Основною особливістю суб'єктів міжнародного фінансового ринку є здатність одночасно поєднувати різні функції: емітенти, продавці, покупці, спекулянти, трейдери тощо. Причому часто одні й ті ж учасники діють у різних секторах міжнародного фінансового ринку, що визначає їх відповідні різновиди.[7]

Усіх учасників міжнародного фінансового ринку умовно можна диференціювати за такими основними критеріями в залежності від:

- характер участі суб'єктів в операціях;
- цілі та мотиви участі суб'єктів в операціях;

- організація діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному фінансовому ринку.

За характером участі в операціях суб'єкти (учасники) міжнародного фінансового ринку поділяються на прямі та непрямі. Безпосередніми учасниками є суб'єкти різних секторів міжнародного фінансового ринку, які здійснюють операції з купівлі-продажу відповідних фінансових інструментів від імені своїх клієнтів або за свій рахунок. Непрямими учасниками є ті суб'єкти міжнародного фінансового ринку, які користуються послугами прямих учасників.

З точки зору цілей учасників, розрізняють хеджерів і спекулянтів. Хеджери – це особи, які здійснюють операції з мінімізації фінансових ризиків. Спекулянти, навпаки, укладають угоди виключно з метою максимізації прибутку, використовуючи дисбаланс у відповідних секторах міжнародного фінансового ринку. Основною сферою діяльності спекулянтів є валютний ринок та ринок капіталів, на яких спекулянти прагнуть передбачити коливання цін з метою отримання прибутку за рахунок купівлі-продажу різноманітних фінансових інструментів (активів). У свою чергу, спекулянти поділяються на трейдерів і арбітражників. Трейдери використовують коливання курсу одного або кількох контрактів, купуючи їх в очікуванні зростання ціни і продаючи, коли вона знижується. При цьому витрати на такі операції відносно невеликі порівняно із загальною сумою операції. Витрати в цьому випадку являють собою, з одного боку, заставу, з іншого — ціну, а з третього — відсоток за використання певного фінансового активу. Такі операції фінансових трейдерів називають операціями з фінансовим (кредитним) левериджем [39]. Арбітражери – це, як правило, біржові спекулянти, які отримують прибуток на основі різниці курсів фінансового інструменту або в часі, або в просторі. При цьому, здійснюючи такі операції, арбітражер ловить різницю в цінах, купуючи

дешевше і продаючи дорожче той самий фінансовий актив або інструмент з невеликим ризиком або без нього.[39]

За організацією діяльності міжнародного фінансового ринку його суб'єкти поділяються на фінансових брокерів та інвестиційні банки і компанії. Фінансові брокери виконують посередницькі (агентські) функції за рахунок і за дорученням клієнта на підставі договору комісії або доручення. Брокери представлені спеціалізованими фірмами зі статусом юридичних осіб. На Заході це або приватні фірми, або акціонерні товариства. Їх статутний капітал невеликий, але ці фірми прагнуть збільшити приріст власного та позикового капіталу, розширити кількість своїх клієнтів.

Інвестиційні банки та компанії відіграють значну роль на ринку капіталу, виступаючи не лише як інвестори та емітенти, а й як організатори. Ці організації постійно збільшують штат трейдерів, що пов'язано, насамперед, із загостренням конкуренції на міжнародному фінансовому ринку.

Крім того, учасників міжнародного фінансового ринку також можна об'єднати в окремі групи: комерційні банки, центральні банки, акціонерні товариства. Комерційні банки є найважливішою групою учасників; вони купують і продають майже всі фінансові зобов'язання, що торгуються на них. Банки постійно коригують свої ліквідні активи у зв'язку з короткостроковим характером запозичень, широким спектром вимог до параметрів наданих кредитів та необхідністю підтримувати свої резерви на рівні, встановленому місцевим законодавством. У періоди економічного відновлення банки зазвичай стикаються з проблемою дефіциту резервів через зростання попиту на кредити. Вони можуть продавати цінні папери (наприклад, короткострокові казначейські векселі) зі свого інвестиційного портфеля, комерційні папери та переказні депозитні сертифікати для поповнення резервів, а також позичати кошти на ринку євродоларів або в інших банках. Під час рецесії (економічного спаду)

головною проблемою банків є наявність надлишкових інвестиційних ресурсів.[31] Тому в таких умовах банки починають створювати вторинні резерви шляхом купівлі державних цінних паперів. Разом з тим, у комерційних банків є також різноманітні фінансові інструменти та товари, які вони можуть продавати своїм клієнтам і за рахунок цього накопичувати додаткові відсотки. Як приклад, відомо, що терміни надходження та витрачання коштів не завжди збігаються, підприємства часто відчують труднощі через дефіцит готівки. Ключовим моментом у цій справі є налагодження надійних зв'язків з комерційним банком. Частину готівки підприємство зазвичай зберігає в банку для поточних витрат, іншу частину - як компенсаційні залишки на депозитному рахунку для оплати банківських послуг. Оскільки розмір оплати банківських послуг встановлюється щомісячно, підприємство може використовувати його частину як резерв для короткострокового залучення невеликих сум готівки. Для задоволення більш значних і довгострокових потреб у грошових потоках фірма може домовитися з банком про позику. Якщо компанія досить велика, їй може бути вигідніше отримати необхідні кошти шляхом випуску комерційних паперів.

Серед інструментів міжнародного ринку короткострокового капіталу – банківські казначейські та комерційні векселі, банківські акцепти, єврооблігації, депозитні сертифікати, угоди РЕПО, облігації, акції.[40] Векселі видаються на термін 3 - 6 місяців. Депозитні сертифікати – оборотний грошовий документ, що видається комерційними банками на внесені в них кошти з певним терміном дії і засвідчує право вкладника на отримання вкладу та відсотків. Євробанки видають депозитні сертифікати від 25 тис. доларів і більше на термін від 30 днів до 3-5 років і розміщують їх серед банків і фізичних осіб, які можуть продавати їх на вторинному ринку. Такі сертифікати продають брокери або передають за індосаментом. Стимулюючи приплив депозитів до європейських банків, вони сприяють розширенню європейського ринку.

Є ще кілька інструментів, які можна використовувати на фінансових ринках для контролю або участі на різних етапах торгівлі:

Банківський акцепт – це, по суті, терміновий вексель, виставлений для банку та акцептований ним у встановленому порядку. Терміновий вексель – це розпорядження виплатити до певної дати певну суму грошей її пред'явнику. У разі акцепту тратти банк бере на себе безумовне зобов'язання виплатити власнику номінальну вартість тратти до дати її погашення. Така передача платіжних зобов'язань до банку з підтвердженням їх безумовного виконання дозволяє банківським акцептам виступати фінансовим інструментом грошового ринку. Більшість банківських акцептів виникає в результаті здійснення міжнародних експортно-імпортних операцій, учасники яких знаходяться в різних країнах. Центральні банки займають особливе положення на міжнародному фінансовому ринку, оскільки регулюють формування національної грошової маси. За допомогою грошово-кредитної політики центральні банки регулюють обсяги резервів банків, що входять до банківської системи країни. Акціонерні товариства виділяються в особливу категорію учасників міжнародного фінансового ринку. Для багатьох фірм основним грошовим потоком є оплата дебіторської заборгованості після реалізації виробленої продукції. При цьому їх витрати складаються з податкових платежів, виплати заробітної плати, придбання матеріалів та послуг, необхідних для їх поточної діяльності.

Єврооблігація — це облігація, випущена позичальником через Міжнародний банківський консорціум і номінована в євро. Він проводиться одночасно в кількох країнах. Єврооблігації мають ряд переваг перед іноземними облігаціями. Вони не підкоряються національним правилам операцій з цінними паперами, відсотки за купонами єврооблігацій не обкладаються податком на прибуток, а також надають більше можливостей для отримання прибутку та мінімізації валютного ризику. Вигідний портфель

єврооблігацій можна скласти з євровалют для облігацій. Для власників єврооблігацій не потрібна спеціальна реєстрація. У свою чергу переваги іноземних облігацій полягають у тому, що вони менш схильні до ризику банкрутства, оскільки значна частина їх випускається державою.[40]

Операції РЕПО – це угоди про продаж короткострокового цінного паперу за умови його викупу за заздалегідь визначений час і за ціною. В якості застави можуть використовуватися різні відомі фінансові інструменти. Угоди викупу зазвичай укладаються на дуже короткий термін, від одного до кількох днів. Мінімальний обсяг такої операції становить 1 мільйон доларів. Інструментами операцій на ринку капіталу є цінні папери, переважно облігації різних видів (з фіксованою або плаваючою процентною ставкою; конвертовані в акції; облігації, за які можна придбати інші облігації чи акції). У 1980-х роках з'явилися нові фінансові інструменти, щоб залучити більше клієнтів і збільшити прибуток. Ці інструменти торгуються на відповідних фінансових ринках, таких як ринок фінансових ф'ючерсів, ринок фінансових опціонів та свопів, форвардний ринок та ринок фінансових деривативів. Нові фінансові інструменти призначені в основному для страхування валютного ризику учасників міжнародних економічних відносин, а також для здійснення спекулятивних операцій.[41]

Форвардні ринки дозволяють заздалегідь встановити майбутній курс угоди. На форвардному ринку кожна економічна одиниця укладає зі своїм контрагентом угоду про обмін одного виду товарів на інший за заздалегідь визначеною ціною у заздалегідь визначений момент часу. Зазвичай обидві сторони договору зв'язані умовами договору і не можуть змінювати його умови в односторонньому порядку до моменту його виконання. Крім того, окрема сторона форвардного контракту бере на себе потенційний ризик неплатоспроможності свого контрагента до або під час настання строку дії контракту. Операції на ф'ючерсних ринках більш детальні, ніж на форвардних.

Ф'ючерні контракти відрізняються від форвардних таким чином: ф'ючерси вимагають доставки певного цінного паперу, товару або валюти або до фіксованої дати, або в певний період часу в майбутньому. Ринок ф'ючерсних контрактів, на відміну від ринку форвардних контрактів, стандартизований за обсягом угод, термінами їх виконання та асортиментом товарів. При укладенні угоди на ф'ючерсному ринку обидві сторони встановлюють прямий контакт не один з одним, а з ф'ючерсною біржею. Кожна сторона угоди на ф'ючерсному ринку може ліквідувати свої зобов'язання щодо купівлі або продажу товару (активу), купуючи або продаючи еквівалентний ф'ючерсний контракт проти раннього. Правила ф'ючерсних ринків вимагають постійного коригування вартості всіх контрактів для відображення поточних цін. Правила ф'ючерсних ринків вимагають від усіх власників контрактів внести гарантійний депозит або маржу, щоб застрахуватися від можливих щоденних коливань ціни.[41]

Форвардні контракти більш ризиковані, оскільки одна зі сторін може відмовитися від виконання своїх зобов'язань, якщо напередодні дня поставки різко зміниться ціна.

В останні роки з'явилася нова форма фінансових операцій — прямі біржові контракти або свопи. Операції своп являють собою продаж фінансового активу за курсом спот з одночасною його купівлею на строк або навпаки купівлю фінансового активу за курсом спот з одночасним його продажем на строк. Ринок свопів часто використовується для компенсації ризику процентної ставки шляхом обміну платежів із фіксованою ставкою на платежі зі змінною ставкою. Крім того, свопи зменшують ризик, пов'язаний з майбутнім рухом валютних потоків (наприклад, прибуток, який фірма очікує отримати від іноземної філії або від іноземних інвестицій) або ризик різних темпів зміни процентних ставок у внутрішньому та зовнішньому ринках. Усі зміни та останні тенденції штовхають фондові ринки до децентралізації, де роль брокерів і банків буде зменшуватися. Основу цього можна відстежити в

криптовалютах та їх специфічних характеристиках, однак пройде час, перш ніж глобальні ринки приймуть децентралізовану (незатверджену) версію транзакцій між суб'єктами ринку.

1.2 Призначення Міжнародного фінансового ринку

Міжнародний фінансовий ринок є основою, яка забезпечує рух коштів між учасниками зовнішніх фінансових відносин шляхом випуску та обігу фінансових інструментів, визнаних у всьому світі. Це механізм руху коштів суб'єктів світових фінансових відносин. Поряд з цим здійснюється перерозподіл фінансових ресурсів між різними суб'єктами цих відносин.

Суб'єкти фінансового ринку:

- кредитори або первинні інвестори – фізичні та юридичні особи, державні, міждержавні та наддержавні інститути, що мають надлишкові ліквідні активи;
- позичальники та емітенти – фізичні та юридичні особи, державні, міждержавні та наддержавні інститути, що мають дефіцит коштів;
- спеціалізовані фінансові посередники – комерційні банки, інвестиційні компанії, трастові, пенсійні та інвестиційні фонди, ощадно-позичкові асоціації тощо;
- хеджери – страховики ризиків, пов'язаних з валютними кредитними операціями та операціями з цінними паперами; □ органи регулювання і контролю.

Основними функціями міжнародного фінансового ринку є:

- Інформаційна – передача інформації про стан фінансового ринку, за допомогою цінових сигналів та індексів задля визначення суб'єктами ринку поведінки у коротко- та довгостроковому періодах.

- Посередницька – організація у глобальному масштабі співпраці кредиторів та позичальників;

- Мобілізаційна – накопичення вільного капіталу для розширеного відтворення суб'єктів господарювання. Основним інструментом реалізації цієї функції є випуск цінних паперів;

- Ціноутворююча – визначення на підставі взаємодії попиту та пропозиції ціни купівлі/продажу різноманітних фінансових активів та кредитних грошей.

- Розподільча – реалізується через рух вільного капіталу, реалізуючи його перетікання від одного суб'єкта економічних відносин до іншого, між різними галузями і країнами. Інструментом, який приводить капітал в рух, є норма прибутку, яка забезпечує потік капіталу з галузей і країн з низькою ставкою в райони з більш високим прибутком.

- Регулююча – врівноваження світових інвестицій та світових заощаджень, перерозподіл іноземних інвестицій по країнах та галузях промисловості, який багато в чому визначає структуру сучасної міжнародної економіки та взаємовідносини між окремими частками світового господарства, експорт/імпорт капіталів як інструмент регулювання платіжного балансу країн та коригування валютних курсів, підтримка стабільності національних, регіональних та світової валютних систем.

Як провідний елемент світової фінансової системи фінансовий ринок виконує всі перераховані вище функції і тим самим реалізує механізм функціонування ринкових інститутів та інструментів.

Місце та роль національних ринків у структурі міжнародного фінансового ринку залежить від ряду факторів:

- грошово-економічне становище країни у світовій економічній системі;
- рівень розвитку національної інвестиційної системи;
- наявність розвинених фінансових установ та фондових бірж;
- наявність іноземних інвесторів та іноземних цінних паперів на національному фінансовому ринку.

Маючи на увазі процес руху капіталу у світовій економічній системі, фінансові ринки виступають системоутворюючою ланкою в кругообігу ресурсів і продуктів світового господарства. Виходячи з цього, основними економічними функціями цих ринків є перетворення вільних фінансових ресурсів у виробничі фонди шляхом організації обігу фінансових інструментів.

Таким чином, інвестуючи у фактори виробництва, фінансові ринки розширюють коло інвесторів, а також активізують грошовий потік, здійснюють процеси розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів, що сприяє накопиченню капіталу.

Однією з головних функцій фінансових ринків є розподіл капіталу. Ринки капіталу особливо сприяють підвищенню капіталу, тоді як грошові ринки сприяють передачі ліквідності, в обох випадках відповідають тим, хто має капітал тим, хто цього потребує.

Фінансові ринки залучають кошти від інвесторів та передають їх підприємствам, які використовують цей капітал для фінансування їхніх операцій та досягнення зростання, від етапів запуску до розширення-навіть набагато пізніше в житті фірми.

Без фінансових ринків у позичальників виникли б труднощі з пошуком кредиторів самостійно. У цьому процесі допомагають посередники, такі як банки. Банківські депозити - це простий спосіб, коли капітал виділяється з пулу заощаджень на підприємства, які хочуть його розгорнути.

Більш складні транзакції, ніж простий банківський депозит, вимагають ринків, де кредитори та їх агенти можуть відповідати позичальникам та їх агентам, а також там, де можуть бути перепродані наявні інструменти. Один із прикладів - фондова біржа.

Фінансовий ринок виконує функцію становлення цін різних фінансових інструментів, що торгуються між покупцями та продавцями на фінансовому ринку. Ціни, за якими фінансові інструменти торгують на фінансовому ринку, визначаються ринковими силами, тобто попитом та пропозицією.

Таким чином, фінансовий ринок забезпечує транспортний засіб, за допомогою якого ціни встановлюються як для фінансових активів, які видаються нещодавно, так і для існуючих акцій фінансових активів.

Поряд із визначенням цін, за якими фінансові інструменти продаються та купляються на фінансовому ринку, необхідний прибуток із коштів, вкладених суб'єктами, також визначається учасниками фінансового ринку.

Функція ліквідності фінансового ринку дає можливість інвесторам продавати свої фінансові інструменти за справедливою вартістю, що переважає на ринку в будь-який час у робочий час ринку.

Якщо немає функції ліквідності на фінансовому ринку, інвестору насильно доведеться утримувати фінансові цінні папери або фінансовий інструмент, поки на ринку не виникнуть підходящі умови, щоб продати ці активи або емітент безпеки зобов'язаний договірно сплатити за те саме, тобто на момент погашення за борговим інструментом або на момент ліквідації компанії у випадку інструменту власного капіталу, поки компанія не буде добровільно або мимоволі ліквідована .

Таким чином, інвестори можуть легко продавати свої цінні папери та перетворювати їх на готівку на фінансовому ринку, тим самим забезпечуючи ліквідність.

Фінансовий ринок виконує функцію обміну ризиками як особа, яка здійснює інвестиції, відрізняється від осіб, які вкладають свій фонд у ці інвестиції.

За допомогою фінансового ринку ризик передається від людини, яка здійснює інвестиції тим, хто надає кошти на здійснення цих інвестицій.

Галузі промисловості вимагають від інвесторів збирати кошти, а інвестори вимагають від галузей інвестувати свої гроші та заробляти на них прибуток. Таким чином, платформа фінансового ринку забезпечує потенційного покупця та продавця, що допомагає їм заощадити час та гроші у пошуку потенційного покупця та продавця.

Суб'єкт потребує різні види інформації, здійснюючи транзакцію купівлі та продажу цінних паперів. Для забезпечення цього потрібні гроші та час.

Але фінансовий ринок допомагає надати всі типи інформації суб'єктам без вимоги витратити гроші на них. Таким чином, фінансовий ринок знижує вартість операцій.

Фінансові ринки забезпечують канали інвестицій, що сприяє формуванню капіталу країни.

Головною функцією міжнародного фінансового ринку є забезпечення міжнародної ліквідності, тобто можливості швидко залучати достатню кількість фінансових засобів у різних формах на вигідних умовах на наднаціональному рівні. Міжнародний фінансовий ринок на сучасному етапі має такі особливості:

- доступ на світові ринки довгострокового кредитування для більшості позичальників значно спрощений;
- потрібні менші витрати на проведення операцій;
- ставляться менш жорсткі вимоги до розкриття інформації;

- рівень участі, особливо інституційних інвесторів, на ринках боргових цінних паперів більший, ніж на ринках акцій, бо останні є більш ризиковими (з інституційного погляду) порівняно з ринками боргових інструментів;
- міжнародні ринки боргових цінних паперів перевищують за своїми обсягами міжнародні ринки акціонерного капіталу тощо.

Не менш важливу роль на міжнародному фінансовому ринку відіграють міжнародні фінансові інститути. Багатосторонні, національні та міжнародні державні фінансові установи повинні відігравати головну роль у забезпеченні інвестицій для вирішення кліматичних та інших проблем стійкості, а також для досягнення цілей Паризької угоди.

Міжнародні фінансові установи створюються на глобальному та регіональному рівнях для підтримки економічного розвитку країн. Вони започатковуються на основі багатосторонніх угод між державами, головним завданням яких є мобілізація коштів та надання підтримки на основі фінансування реалізації важливих економічних проектів. До фінансових установ у всьому світі належать Світовий банк (СБ), Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Крім того, існують такі фінансові структури, як Міжнародна фінансова корпорація (МФК) та Міжнародна асоціація розвитку (МАР).

Майже всі міжнародні фінансові установи були засновані в 1944 році для спільної роботи над відновленням економіки багатьох країн після війни. Загалом це було дуже позитивно в період світового економічного розвитку того часу. Міжнародному валютному фонду, зокрема, надано статус спеціалізованої установи Організації Об'єднаних Націй. У своїй діяльності МВФ сприяє стабілізації національних валют країн-учасниць Фонду, підтримує платіжний баланс, заповнює його дефіцит та надає консультації з фінансових і фінансових питань.

МВФ є організацією акціонерного типу, його ресурси складаються із внесків країн-членів, для кожної з яких встановлюється вступна квота залежно від частки країни в світовій торгівлі. Відповідно й право на одержання коштів залежить від обсягу вступного внеску. Квоти переглядаються кожних п'ять років.

Зараз членами МВФ є 181 країна з пасивами понад 300 мільйонів доларів. Сполучені Штати Америки. Україна приєдналася до МВФ у 1992 році і виділила 0,70% загального капіталу фонду. За час свого існування МВФ продемонстрував свою доцільність, здатність враховувати тенденції у світовій економіці, здатність покращувати фінансовий стан національного економічного розвитку та фінансову стабільність світової економіки в цілому.

За останні роки МВФ прийняв низку рішень, спрямованих на створення механізму надання екстреної фінансової підтримки країнам у разі фінансової кризи. Ця підтримка надається за допомогою траншової політики та розширеного механізму фінансування. МВФ зазнав законної критики за його негнучкість, надмірний бюрократизм і упередженість у відносинах з деякими країнами.

Однією з найпотужніших фінансових установ у світі є Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), заснований у 1944 році. Не варто мислити лише як банківська установа. МБРР надає довгострокове фінансування державних програм лише урядам і центральним банкам країн-членів МВФ, тому він має мало спільного з загальними комерційними банками.

Коли МБРР був створений, він мав відбудовувати економіку та надавати фінансову підтримку у вигляді довгострокових позик країнам, які постраждали від війни, для гарантування приватних інвестицій. Нині банки надають технічну та фінансову підтримку більш ніж 100 країнам МВФ.

Більшість кредитів спрямовується не лише на розвиток виробничої інфраструктури та сільського господарства, а й на збиткові галузі, які мають тривалий термін окупності та неохоче вкладають кошти в приватний капітал. Позики МБРР зазвичай надаються на 15-20 років під гарантію уряду країни-позичальника і мають пільговий період 5 років. Поточна процентна ставка за кредитом становить 7,5%. Приєднання України до МВФ забезпечило членство в МБРР приблизно на 5 мільярдів доларів. Сполучені Штати залучають іноземних інвесторів і дозволяють їм працювати над стабілізацією української економіки, реструктуризацією та інтеграцією у світову економіку.

Світовий банк є фінансовою установою, створеною для сприяння сталому економічному розвитку та соціальному добробуту в країнах із слабкими економічними показниками та перебуває в процесі економічного реформування. Банки надають фінансові ресурси у вигляді довгострокових кредитів із вигідними умовами для розвитку виробництва на 15-20 років. Умови кредиту стосуються розвитку приватного сектора економіки та здійснення ринкових реформ у конкретних галузях економіки. Тому, згідно з класифікацією банку, Україні, яка належить до країни із середнім рівнем доходу, будуть надаватися кредити на структурну перебудову сільського господарства Києва, вугільної промисловості, насінництва, теплопостачання тощо.

До числа міжнародних фінансових інститутів належить значна кількість регіональних фінансових установ Європи, Латинської Америки, Африки, Азії та інших регіонів. Серед них на найбільшу увагу заслуговує Європейський банк реконструкції та розвитку. Він був створений у 1991 році для сприяння економічним реформам у країнах Східної Європи. Перевагою цього банку перед іншими міжнародними фінансовими установами полягає в тому, що він діє як у державному, так і в приватному секторах економіки та має широкий спектр методів і методів фінансування. Зазвичай він стимулює розвиток

приватного сектора. Капітал банку складається із внесків країн-засновників. На сьогодні членами ЄБРР є 57 держав. Банк може залучати кошти також на міжнародних ринках кредитних ресурсів.

1.3 Основні сегменти міжнародного фінансового ринку

Поки що не існує загально визнаної та єдиної структури міжнародного фінансового ринку, що пов'язано з його складною структурованою системою.

За ознакою підконтрольності національним системам грошово-кредитного регулювання міжнародний фінансовий ринок поділяється на такі сегменти:

1. Національні ринки – це ринки країн світу, на яких обертаються активи як резидентів, так і нерезидентів;
2. Регіональні ринки – це ринки, на яких обертаються фінансові активи кількох країн або в межах одного інтеграційного угруповання;
3. Міжнародні ринки – це ринки, на яких відбувається обіг фінансових інструментів за межами країн їх походження.

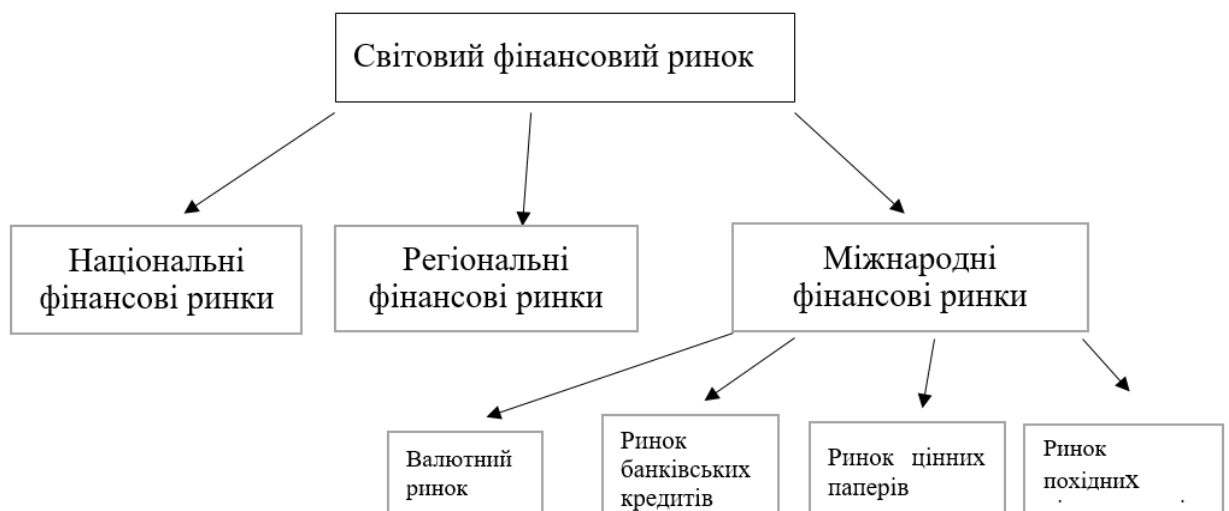

Рис. 1.1 Сегменти світового фінансового ринку (за інструментами) [8]

Ці ринки відрізняються між собою умовами емісії та механізму обігу фінансових активів. Регіональні і міжнародні ринки є визначальними в подальшому розвитку світового фінансового ринку. [9]

Міжнародні фінансові ринки від національних відрізняються в першу чергу через те, що міжнародні фінансові ринки:

- Великими масштабами операцій;
- Відсутністю географічних кордонів;
- Використанням валют провідних країн світу;
- Переважно їх учасниками є корпорації, банки та фінансові інститути з високим рейтингом;
- Існує диверсифікація сегментів ринку та інструментів операцій за умов революції сфери фінансових послуг;
- На них діють специфічні – міжнародні – відсоткові ставки;
- Спостерігається стандартизація операцій та високий рівень інформаційних технологій.

Міжнародний валютний ринок — це ринок, на якому учасники з усього світу купують і продають різні валюти. Серед учасників – банки, корпорації, центральні банки, фірми з управління інвестиціями, хедж-фонди, роздрібні форекс-брокери та інвестори. Міжнародний валютний ринок має важливе значення, оскільки він допомагає полегшити глобальні транзакції, включаючи позики, інвестиції, корпоративні придбання та глобальну торгівлю.

Міжнародний валютний ринок є найбільшим фінансовим ринком у світі, середній щоденний обсяг торгівлі становить 5 трильйонів доларів. На цьому ринку транзакції відбуваються не на одній біржі, а в глобальній комп'ютерній мережі великих банків і брокерів з усього світу.

Валютний ринок, або ринок «форекс», був створений для полегшення обміну валюти, необхідної в результаті зовнішньої торгівлі. Наприклад, якщо

канадська компанія продає продукт американській фірмі, вона захоче отримати оплату в канадських доларах. Американській фірмі потрібно буде сприяти конвертації іноземної валюти через свій банк для оплати канадської компанії. З банківського рахунку американської фірми буде списана сума в доларах США. Американський банк переведе кошти в банк канадської компанії. Кошти будуть конвертовані в канадські долари за попередньо встановленим обмінним курсом і зараховані на рахунок канадської компанії.

Глобальний валютний ринок сприяє спрощенню зовнішньої торгівлі, оскільки дозволяє компаніям продавати свої товари по всьому світу та отримувати гроші в місцевій валюті. Компанії мають оплачуватись у їхній місцевій валюті, оскільки їхні витрати, як-от нарахування заробітної плати, здійснюються в їхній місцевій валюті.

Ринок форекс відрізняється від фондового тим, що на ньому немає розрахункової палати. Транзакції відбуваються безпосередньо між сторонами без посередника, щоб гарантувати, що кожна сторона виконує свої зобов'язання.

Валюти не мають єдиної ціни, а оцінюються в інших валютах.

Нижче наведено основні валютні пари, які найчастіше обмінюються одна на одну:

- EUR/USD: євро єврозони по відношенню до долара США
- USD/JPY: долар США проти японської єни
- GBP/USD: фунт стерлінга по відношенню до долара США
- USD/CHF: долар США по відношенню до швейцарського франка
- USD/CAD: долар США проти канадського долара
- AUD/USD: австралійський долар по відношенню до долара США

Долар США вважається світовою резервною валютою, оскільки США мають стабільну економіку та фінансову систему. Багато продуктів, товарів та

інвестицій здійснюються в доларах США, тому долар США бере участь у більшості основних операцій і обміну валют. Країни, які не мають стабільного ринку або валютного курсу, можуть вибрати торгівлю в доларах, щоб залучити інвестиції та полегшити торгівлю.

Певні валюти набули певної ідентичності або ролі на світових ринках. Наприклад, Швейцарія довгий час вважалася безпечним місцем для зберігання грошей у часи політичних та економічних потрясінь. У важкі часи конвертація форекс з інших світових валют у швейцарські франки має тенденцію значно зростати.

Японія також вважається надійним притулком для інвестиційних потоків, оскільки Японія вважається стабільною економікою. Під час економічної рецесії багато інвесторів обмінюють свої інвестиції, номіновані в доларах, євро та фунтах стерлінгів, на державні облігації Японії (JGB), які гарантуються урядом Японії. У результаті ієна має тенденцію зміцнюватися по відношенню до інших основних валют під час рецесії. Наприклад, американські інвестори можуть продати свої взаємні фонди, номіновані в доларах, або інвестиції за японські державні облігації, номіновані в ієнах, і при цьому спричинити зростання ієни щодо долара через валютну конвертацію.

Міжнародний ринок банківських кредитів - сфера ринкових відносин, де здійснюється рух позичкового капіталу між країнами на умовах повернення та платності, формується попит та пропозиція кредитних ресурсів та позикового капіталу. Рух кредитних ресурсів міжнародному ринку боргових зобов'язань складає загальновідомих принципах: обов'язкового повернення коштів, терміновості, платності і забезпеченості.

До основних суб'єктів міжнародного ринку банківських кредитів належать:

- Світовий банк та його організаційні структури;

- Держави;
- Корпоративні позичальники;
- Банки та фінансові інститути;
- Фізичні особи

Місце та роль міжнародного ринку банківських кредитів у світовій економічній системі визначаються насамперед функціями міжнародного кредиту, що відображають особливості руху міжнародного позичкового капіталу у сфері міжнародних економічних відносин. Міжнародний кредит виконує такі функції:

- Забезпечує перерозподіл фінансових ресурсів;
- Активізує процеси концентрації та централізації капіталу, його накопичення у рамках світового господарства;
- Забезпечує економію витрат обігу у сфері міжнародних розрахунків, прискорює процес реалізації товарів (робіт, послуг) та сприяє тим самим зростанню обсягів світової торгівлі;
- Сприяє урядам в отриманні іноземної валюти для стабілізації економіки чи рефінансування зовнішньої заборгованості.

Міжнародний ринок банківських кредитів виник у 50-ті роки ХХ ст. Його основні сегменти такі:

- ринок традиційних коротко-, середньо- та довгострокових іноземних кредитів;
- ринок середньо- та довгострокових (від 1 до 16 років і старше) єврокредитів (синдікованих кредитів, що застосовуються у міжнародній практиці з 1968р.)

У міжнародному кредитуванні широко застосовуються синдіковані кредити, які надаються переважно у вигляді єврокредитів міжнародними консорціумами (синдикатами) банків. Основними причинами, що

обумовлюють об'єднання банків у синдикати, є: прагнення збільшити ресурсні фонди, розширити коло учасників за рахунок збільшення кількості банків, розташованих у різних країнах, а головне – розподілити ризики між учасниками банківського консорціуму. Синдикований ринок єврокредитів характеризується високою активністю та низькою вартістю.

Перший синдикований кредит було надано Австрії наприкінці 1960-х років Банківським трастом (Bankers Trust). З 1980-х років обсяги синдикованих банківських кредитів почали швидко збільшуватися і вже в середині 1990-х років становили 40-58% євровалютних позик, випередивши за обсягами традиційні міжнародні банківські кредити.

Ринок капіталів здійснює операції купівлі-продажу акцій. Міжнародний ринок капіталів відноситься до всіх міжнародних ринків, на яких здійснюється переговори про акції своїх вітчизняних компаній. Наприклад, ви можете купити акції Apple на місцевому американському ринку, але щоб отримати акції з японського Саппоро, вам потрібно вийти на міжнародний (японський) ринок.

Більшість країн мають власну фондову біржу.

Індекси відстежують коливання вартості акцій одного ринку. Одними з найважливіших індексів є Dow Jones і NASDAQ, що працюють у Нью-Йорку, Nikkei 225 у Токіо, DAX у Франкфурті та FTSE у Лондоні.

Потенційний заробіток на акціях на ринках, що розвиваються, іноді вищий, але також пов'язаний із більшими ризиками, особливо через коливання валют. Тому міжнародні ринки зазвичай становлять лише частку в портфелі комерційних банків та інших інституційних інвесторів, часто від 15 до 25%. Різниця залишається у внутрішніх активах.

Міжнародний ринок деривативів (похідних цінних паперів) є головною опорою міжнародної фінансової системи та економіки в цілому. Глобалізація фінансових ринків призвела до величезного зростання обсягів і диверсифікації

фінансових операцій. Основними елементами цього зростання були похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти відіграють корисну і важливу роль у хеджуванні та управлінні ризиками, але вони також становлять ряд небезпек для стабільності фінансових ринків і, відповідно, для економіки в цілому. Похідні інструменти використовуються для хеджування та спекуляції ризику, пов'язаного з комерцією та фінансами. Використовуючи для хеджування ризиків, похідні інструменти передають ризики від хеджерів, які не бажають нести ризики, на сторони, які краще або більше бажають їх нести. У зв'язку з цим похідні інструменти допомагають ефективно розподіляти ризики між різними особами та групами в економіці. Інвестори також можуть використовувати похідні інструменти для спекуляції та участі в арбітражній діяльності. Спекулянти — це трейдери, які хочуть зайняти позицію на ринку; вони роблять ставку на те, що ціна базового активу або товару буде рухатися в певному напрямку протягом терміну дії контракту. На додаток до управління ризиками, похідні фінансові інструменти відіграють дуже корисну економічну роль у визначенні цін і арбітражі. Торгівля фінансовими деривативами заснована на техніках кредитного плеча, заробляючи величезні прибутки з невеликою кількістю грошей.

Оскільки, як було зазначено на початку, не існує певної структури світового фінансового ринку, його можна поділити на сегменти в залежності від певних ознак. За терміном обігу фінансових активів міжнародний фінансовий ринок можна поділити на ринок грошей та ринок капіталів.

Грошовий ринок — це система короткострокового кредитування. Це постійний потік готівки між урядами, корпораціями, банками та фінансовими установами, запозичень і кредитування на термін, що не перевищує один день, і не більше року.

Ринок капіталу орієнтований на довгострокове інвестування. Він охоплює торгівлю як акціями, так і облігаціями. Це довгострокові активи, які купують фінансові установи, професійні брокери та індивідуальні інвестори.

Грошовий ринок є хорошим місцем для приватних осіб, банків, інших компаній та урядів, щоб залишити готівку на короткий період часу, як правило, один рік або менше. Він існує для того, щоб підприємства та уряди, яким потрібні гроші для роботи, могли отримати їх швидко за розумною ціною, і щоб підприємства, які мають більше готівки, ніж їм потрібно, могли використати їх. Прибуток скромний, але ризики низькі. Інструменти, що використовуються на грошових ринках, включають депозити, заставні позики, акцепти та переказні векселі. Інститути, які працюють на грошових ринках, включають федеральну резервну систему, комерційні банки та банки-акцептори.

Коли компанія або уряд випускає короткостроковий борг, це зазвичай для покриття звичайних операційних витрат або постачання оборотного капіталу, а не для капітального вдосконалення чи великомасштабних проєктів.

Грошовий ринок відіграє ключову роль у забезпеченні того, щоб банки, інші компанії та уряди підтримували належний рівень ліквідності на щоденній основі, не зазнаючи невдач і потребуючи дорожчої позики, а також не накопичуючи зайву готівку, яка не приносить відсотків.

Індивідуальні інвестори можуть використовувати грошові ринки, щоб інвестувати свої заощадження в безпечному та доступному місці. Доступно багато варіантів, включаючи взаємні фонди, які зосереджені на державних фондах грошового ринку, муніципальних фондах та фондах казначейства США. Багато з державних коштів не обкладаються оподаткуванням. Фонд грошового ринку також можна відкрити в більшості банків.

Ринок капіталу - це місце, де торгуються акції та облігації. Його рух від години до години постійно контролюється та аналізується на предмет підказок

щодо здоров'я економіки в цілому, стану кожної галузі в ній та консенсусу на короткострокову перспективу.

Головною метою установ компаній, які виходять на ринки капіталу, є залучення грошей для своїх довгострокових цілей, які зазвичай зводяться до розширення бізнесу та збільшення доходів. Вони роблять це шляхом випуску акцій та продажу корпоративних облігацій.

Ринок капіталу грубо поділяється на первинний ринок і вторинний ринок. Компанія, яка випускає акції або нові облігації, розміщує їх на первинному ринку для продажу безпосередньо інвесторам або установам. Якщо і коли ці покупці вирішують продати свої акції або облігації, вони роблять це на вторинному ринку.

Первісний емітент цих акцій або облігацій не відразу отримує вигоду від їх перепродажу, хоча компанії, безсумнівно, зацікавлені в тому, щоб ціна їхніх акцій зростала з часом.

Ринок капіталу за своєю природою є більш ризикованим, ніж грошовий ринок, і має більші потенційні прибутки та збитки.

РОЗДІЛ II АНАЛІЗ СТАНУ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

2.1 Стан і перспективи розвитку міжнародного фінансового ринку

У країнах з розвиненою економікою фінансові умови ще більше погіршилися, підкріплені очікуваннями продовження адаптивної монетарної політики та підвищенням оцінки ризикових активів. Навпаки, фінансові умови мало змінилися на ринках, що розвиваються, оскільки посилення грошово-кредитної політики у відповідь на інфляційний тиск у деяких країнах компенсувало зростання цін на ризикові активи (рис. 2.1).

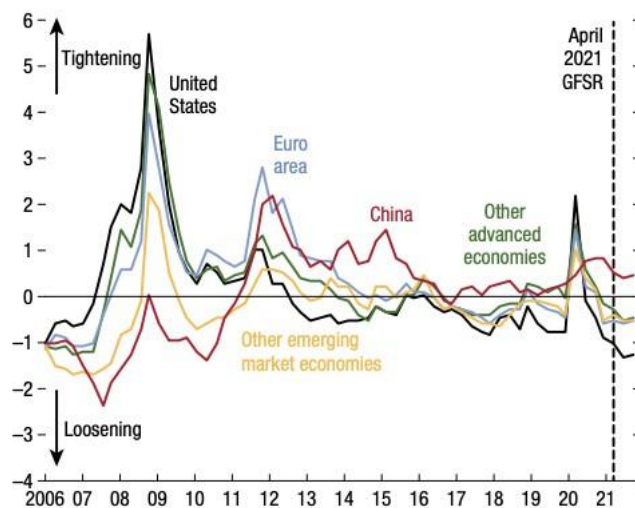

Рис. 2.1 Індикатори стану міжнародного фінансового ринку

Джерело: Bloomberg finance

Загалом корпоративні баланси зміцнилися. Завдяки цілеспрямованій фіскальній підтримці та безпрецедентній грошово-кредитній політиці не відбулося серйозного зростання банкрутств. Доходи зросли, прибутковість перевищила рівень до пандемії в кількох країнах (рис 2.2). Якість кредиту на ринках спекулятивних облігацій продовжує зміцнюватися, а ставки дефолту залишаються низькими.

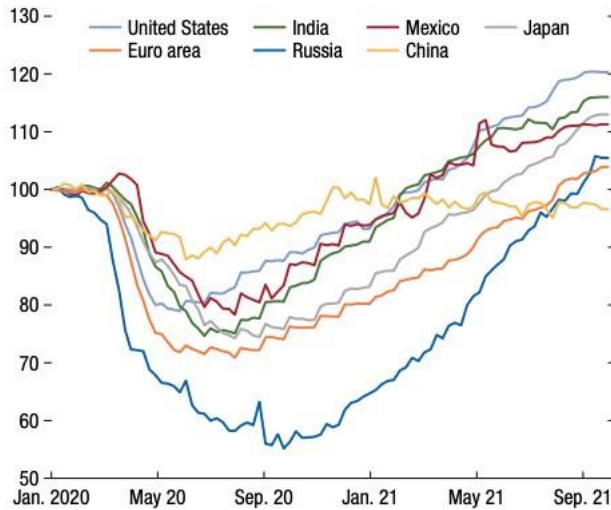

Рис 2.2 Глобальний коефіцієнт перспективного прибутку на акцію за 12 місяців

Джерело: Bloomberg finance

Фінансове становище домогосподарств покращилося і здається сильнішим, ніж під час світової фінансової кризи. Домогосподарства виграли від нижчих процентних ставок і підтримки доходів і витрат на відсотки, включаючи мораторій на виплату боргу в деяких країнах.

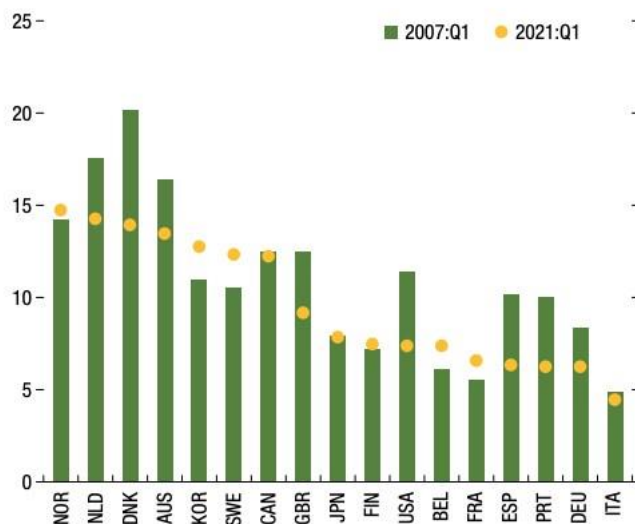

Рис 2.3 Глобальний коефіцієнт обслуговування боргу домогосподарств

Джерело: Bloomberg finance

Коефіцієнти обслуговування боргу впали в багатьох країнах, що зменшило ризик неплатежів за іпотечними та іншими споживчими кредитами (рис. 2.3).

У країнах з ринковою економікою та прикордонною ринковою економікою перспективи щодо потоків портфеля покращилися, що сприяло триваючому поживленню економіки та стійким глобальним настроям щодо ризику, незважаючи на те, що потоки боргу в національній валюті не відновилися після слабкості в першому кварталі. Випуск твердої валюти різко відновився, і багато емітентів з нижчим рейтингом повернулися на ринки капіталу (рис. 2.4)

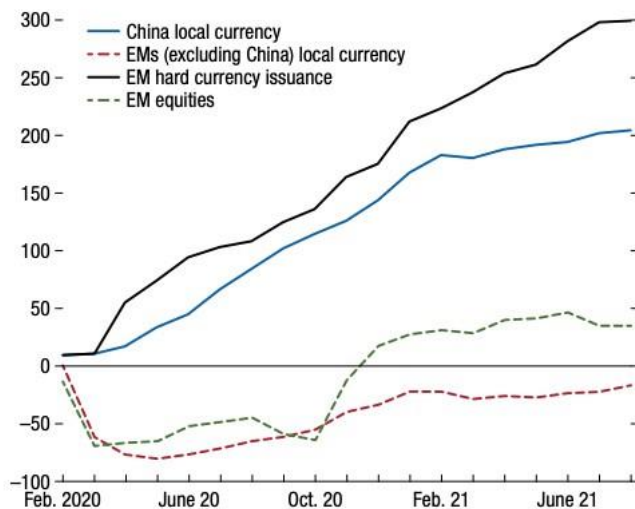

Рис. 2.4 Кумулятивні потоки капіталу на ринках, що розвиваються

Джерело: Bloomberg finance

Завдяки міцному світовому капіталу світовий банківський сектор продовжує відігравати вирішальну роль у підтримці потоку кредитів в економіку. За винятком слабкого хвоста в деяких країнах, банки залишаються стійкими, що відображає багаторічне нарощування капіталу після реформ глобальної фінансової кризи та продовження безпрецедентної грошово-кредитної та фіскальної політики. Світовий фінансовий сектор — і, зокрема, сектор інвестиційних фондів — може відігравати вирішальну роль у каталізації приватних інвестицій для прискорення переходу до економіки з низьким рівнем вуглецю та пом'якшення кліматичних змін. Оскільки обізнаність інвесторів про

катастрофічні події зростала у зв'язку з пандемією, надходження коштів до стабільних фондів, зокрема до кліматичних фондів, зросли з початку 2020 року (рис 2.5). Припливи сприяють управлінню кліматом і випуску цінних паперів «зеленими» фірмами. Стабільні інвестори можуть також запропонувати переваги фінансової стабільності, оскільки вони, як правило, менш чутливі до короткострокових прибутків. Однак сектор сталих фондів залишається невеликим (3,6 трильйона доларів в активах під управлінням на кінець 2020 року, з яких лише 130 мільярдів доларів припадає на кліматичні фонди).

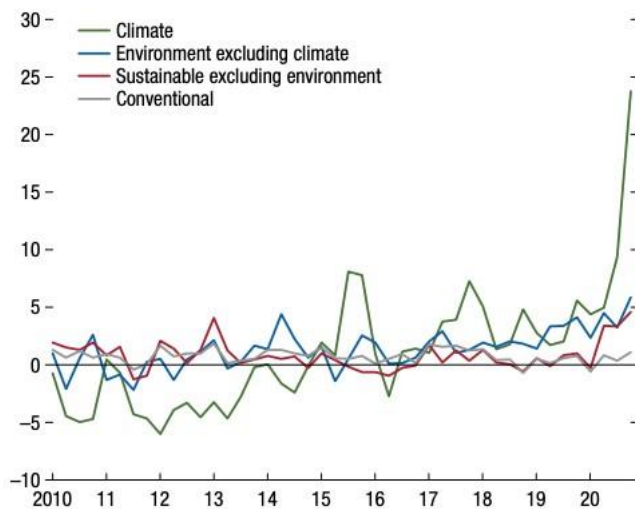

Рис 2.5 Чисті надходження в інвестиційні фонди за міткою фонду,
2010: 1–20: 4 квартал

Джерело: Bloomberg finance

Після значного зниження протягом літа світова довгострокова прибутковість зростає наприкінці вересня, у деяких країнах повністю змінили свої попередні кроки через побоювання, що тиск на ціни може бути більш стійким, ніж очікувалося спочатку.

Хоча інвестори все ще очікують, що останній ціновий тиск пом'якшиться, а потім поступово зменшиться, останнім часом на фінансових ринках посилюються занепокоєння щодо інфляційних ризиків (рис. 2.6). На додаток до

нещодавнього зростання цін на енергоносії та сировинні товари, інвестори підкреслили можливість того, що перебої в ланцюжку поставок і дефіцит робочої сили та матеріалів можуть бути більш стійкими, ніж очікувалося зараз, що вплине на динаміку заробітної плати та в кінцевому підсумку порушить інфляційні очікування.

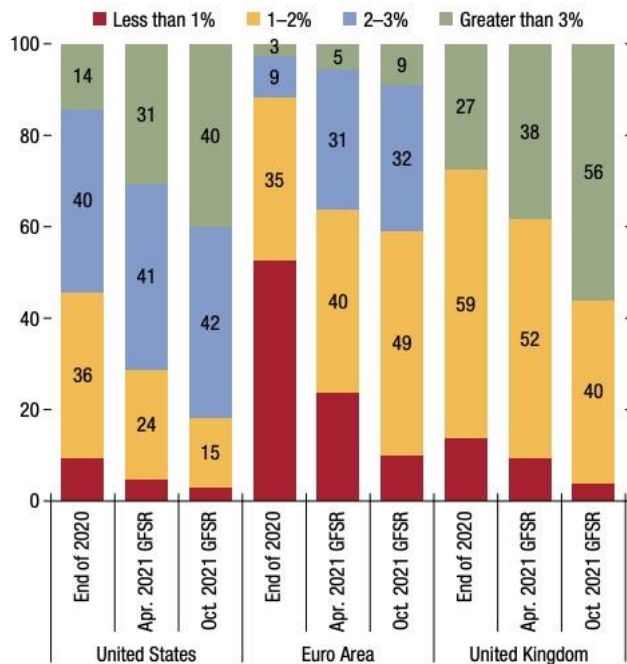

Рис. 2.6 Ринкова ймовірність результатів інфляції

Джерело: Bloomberg finance

У деяких сегментах ринку оцінка активів виглядає розширеною. Незважаючи на недавню ринкову турбулентність, ціни на акції в мережі з квітня 2021 року зросли ще більше, завдяки м'якій монетарній політиці та високим прибуткам. Однак відхилення цін на акції (по відношенню до значень на основі фундаментальних показників) залишаються високими на більшості ринків. Кредитні спреди скоротилися до рівня нижче до пандемії. Ціни на житло швидко зросли в багатьох країнах, що відображало, серед інших факторів, покращення перспектив, підтримку політики та зміну уподобань домогосподарств.

Ринки, що розвиваються, і прикордонні ринки продовжують стикатися з великими потребами у фінансуванні. Дохідність державних облігацій у місцевій валюті зросла в багатьох країнах через внутрішні фактори (вища інфляція та фіскальні проблеми). Підвищення прибутковості казначейства США наприкінці вересня може спричинити додатковий тиск у майбутньому, що призведе до підвищення витрат на фінансування для багатьох країн. Інфляційний тиск змусив багато центральних банків прийняти більш жорстку монетарну політику. Прогноз щодо потоків капіталу покращився, завдяки триваючому поживленню та високій глобальній схильності до ризику. Грошово-кредитні умови все ще залишаються в основному пристосованими з глибоко негативними реальними ставками. Але існує ризик того, що реальні ставки можуть значно зрости в найближчі роки. Раптова зміна монетарної політики країн з розвинутою економікою може призвести до різкого посилення фінансових умов, що негативно вплине на потоки капіталу та посилить тиск у країнах, які стикаються з проблемами стійкості боргу.

Незважаючи на покращення під час відновлення, фінансова вразливість залишається підвищеною в кількох секторах. Серед нефінансових компаній відновлення залишається нерівномірним у різних країнах, секторах та розмірах фірм. Ризики платоспроможності продовжують підвищуватися в секторах, які найбільше постраждали від пандемії (наприклад, транспорт і послуги), і в малих компаніях. У Китаї умови кредитування стали жорсткішими, особливо для компаній зі слабкими кредитними рейтингами та в провінціях зі слабкими державними фінансами.

Уразливі місця в інвестиційних фондах, які були виявлені «поривом за готівкою» у березні 2020 року, залишаються, а ризики в деяких інших небанківських фінансових установах зростають, оскільки вони досягають прибутковості для досягнення номінальної прибутковості. Наприклад, у багатьох юрисдикціях компанії зі страхування життя все ще стикаються з

підвищеною невідповідністю тривалості активів і зобов'язань. Прагнучи підвищити віддачу від інвестицій, американські та європейські страховики життя збільшили частку облігацій низької якості. У нинішньому середовищі стабільно низьких процентних ставок і достатньої ліквідності, більш широке використання фінансового важеля для підвищення прибутку може спричинити волатильність на фінансових ринках.

У банківському секторі стандарти андеррайтингу кредитів у багатьох країнах залишаються обмежувачими. Згідно з опитуваннями банківських кредитних спеціалістів, очікується, що така позиція збережеться, а ризики для кредитних перспектив будуть основним обмеженням для зростання кредитів. Уповільнення міжнародного банківського кредитування може створити додаткові ризики для багатьох країн з ринковою економікою, що розвивається.

Крипто-екосистема продовжує своє стрімке зростання, відкриваючи нові можливості та виклики. Біржі криптоактивів створюють декілька ризиків операційної та фінансової цілісності через свої транскордонні операції. Ризики захисту інвесторів є значними для криптоактивів і децентралізованого фінансування. Наприклад, стейблкоїни, як правило, погано розкриваються і можуть бути запущені, якщо їх резерви піддаються сумніву. На ринках, що розвиваються, поява криптоактивів може прискорити доларизацію та підірвати ефективність існуючих обмежень на обмін валют та заходів з управління капіталом. Збільшення торгівлі криптоактивами користувачами ринків, що розвиваються, потенційно може призвести до дестабілізації потоків капіталу.

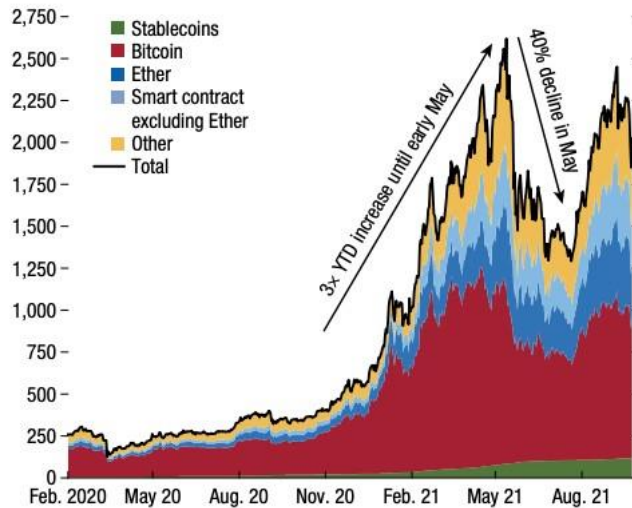

Рис. 2.7 Ринкова капіталізація криптоактивів

Джерело: CoinGecko

Ринки, що розвиваються, і країни, що розвиваються, які стикаються з цими ризиками, повинні надавати пріоритет посиленню макрополітики та враховувати переваги випуску цифрових валют центрального банку. І в усьому світі політики повинні працювати разом через Дорожню карту транскордонних платежів G20, щоб зробити транскордонні платежі швидшими, дешевшими, прозорішими та інклюзивними.

Незважаючи на те, що підтримка політики залишається ключовою для підтримки поточного відновлення, її слід адаптувати до обставин країни, враховуючи неоднозначні темпи економічного відновлення в різних країнах. Центральні банки повинні надавати чіткі вказівки щодо своєї майбутньої політики, щоб запобігти різкому посиленню фінансових умов. Якщо ціновий тиск виявиться більш стійким, ніж очікується на даний момент, монетарним органам слід діяти рішуче, щоб запобігти зникненню інфляційних очікувань. Фіскальна політика має продовжувати підтримувати вразливі компанії та окремих осіб. З огляду на простір для політики, фіскальні заходи мають бути цілеспрямованими та пристосованими до характеристик та потреб країни.

У світлі можливої потреби в тривалій політичній підтримці для забезпечення сталого та інклюзивного відновлення, політики повинні діяти рішуче, щоб подолати потенційні ненавмисні наслідки безпрецедентних заходів, вжитих під час пандемії. Політики повинні посилити вибрані макропруденційні інструменти для подолання кишень підвищеної вразливості, уникаючи при цьому значного посилення фінансових умов. Через можливі затримки між активацією та впливом таких інструментів, їм слід вжити завчасних заходів. Якщо такі інструменти недоступні — наприклад, у секторі небанківських фінансових посередників — політикам слід терміново їх розробити. Враховуючи проблеми, пов'язані з розробкою та введенням в дію макропруденційних інструментів у рамках існуючих рамок, політики також повинні розглянути можливість створення буферів в інших місцях для захисту фінансової системи. Зокрема, політикам слід терміново усунути вразливі місця в інвестиційних фондах за допомогою посиленого пруденційного нагляду та регулювання, щоб підвищити *ex ante* стійкість до ризиків ліквідності. Важливо, що глобальний характер бізнесу інвестиційних фондів робить необхідним подальше реформування на міжнародно скоординованій основі через Раду з фінансової стабільності.

Ринки, що розвиваються, і прикордонні ринки залишаються підданими ризику раптового посилення умов зовнішнього фінансування. Їм слід, використовуючи історичний загальний розподіл спеціальних прав запозичення, відповідно до потреби відновити буфери та здійснити структурні реформи, щоб убезпечити себе від шкоди від зворотного потоку капіталу та різкого збільшення витрат на фінансування.

Політики на ринках, що розвиваються, також повинні вирішувати проблеми, пов'язані з цифровою доларизацією. Вони повинні повернути назад або запобігти доларизації шляхом зміцнення довіри до грошово-кредитної політики, захисту незалежності центрального банку та підтримки здорової

фіскальної позиції. Для того, щоб не стимулювати використання іноземної валюти, будуть необхідні ефективні правові та нормативні заходи. Необхідно створити відповідні рамки для постачальників послуг криптоактивів із координацією між національними регуляторами. Загалом, країни повинні переглянути обмеження потоку капіталу в більш цифровому світі, а транскордонне співробітництво та співпраця необхідні для вирішення технологічних, правових, нормативних та наглядових проблем.

Щоб сприяти зростанню сектору стабільного фонду та пом'якшити потенційні ризики фінансової стабільності, які виникають у зв'язку з переходом до зеленої економіки, політикам слід терміново посилити глобальну архітектуру кліматичної інформації (дані, розкриття інформації, класифікації сталого фінансування). Коли ця архітектура буде створена, вони можуть також розглянути інструменти для спрямування заощаджень у фонди, що сприяють переходу (наприклад, фінансові стимули для інвестицій у кліматичні фонди). Нарешті, вони повинні провести аналіз сценаріїв та стрес-тестування сектору інвестиційних фондів, щоб пом'якшити потенційні ризики фінансової стабільності від перехідного періоду.

2.2 Міжнародний фінансовий ринок в умовах глобалізації

За останні десятиліття в міжнародному співробітництві в усіх сферах діяльності відбулися величезні потрясіння. Свобода дій, розвиток сучасних технологій, величезний технічний прогрес, розвиток транспорту та швидке поширення інновацій сприяли беззаперечному перевороту в економічній діяльності. Зменшилося значення часу та простору, що призводить до значного скорочення транспортних витрат, потоку виробничих факторів, а також до здешевлення та швидшої вартості операцій міжнародного співробітництва. Свобода надання послуг і вільний рух капіталу дозволили легко встановлювати

міжнародні контакти, вести ділову діяльність будь-де, що, у свою чергу, робить світові економіки все більш і більш взаємопов'язаними. Це процес, завдяки якому національні ринки та виробничі процеси стають все більш взаємопов'язаними через обмін товарами та послугами, потоками капіталу та технологіями. Цей процес називається глобалізацією.

Глобалізація являє собою вищу, більш розвинену і складну стадію інтернаціоналізації економічної діяльності, що безпосередньо розуміється як розширення діяльності внутрішньої економіки за кордоном. Багато ринків і економік інтегруються за допомогою потоків капіталу.

Невід'ємною частиною процесу глобалізації національних економік є глобалізація фінансових ринків. Інтенсивне зростання міжнародного обміну товарами та послугами призвело до збільшення потоків капіталу. Як наслідок, це змусило національні установи, що формують фінансові системи (центральні банки), здійснити глибокі зміни та адаптувати національні фінансові системи до функціонування світового ринку. Процес глобалізації на фінансових ринках почався після розпаду Бреттон-Вудської валютної системи, тобто системи фіксованих курсів (валютних курсів, які можуть змінюватися на ринку лише в строго визначеному діапазоні від двосторонніх центральних курсів), що давало більше свободи у формуванні монетарної політики центральними банками.

Більшості країн-учасниць євроінтеграційного процесу, орієнтованих на підтримання стабільності обмінних курсів між своїми валютами, вдалося зняти обмеження у сфері міжнародного руху капіталу лише близько десяти років тому (щодо операцій, що відбуваються на балансі поточного рахунку). , валютні обмеження були зняті цими країнами вже наприкінці 1950-х років). Наразі країни Європейського Союзу не застосовують жодних обмежень щодо операцій з капіталом ні у взаємній торгівлі, ні у відносинах з третіми країнами. Глобалізація фінансових ринків значно прискорила у 1980-х і 1990-х роках.

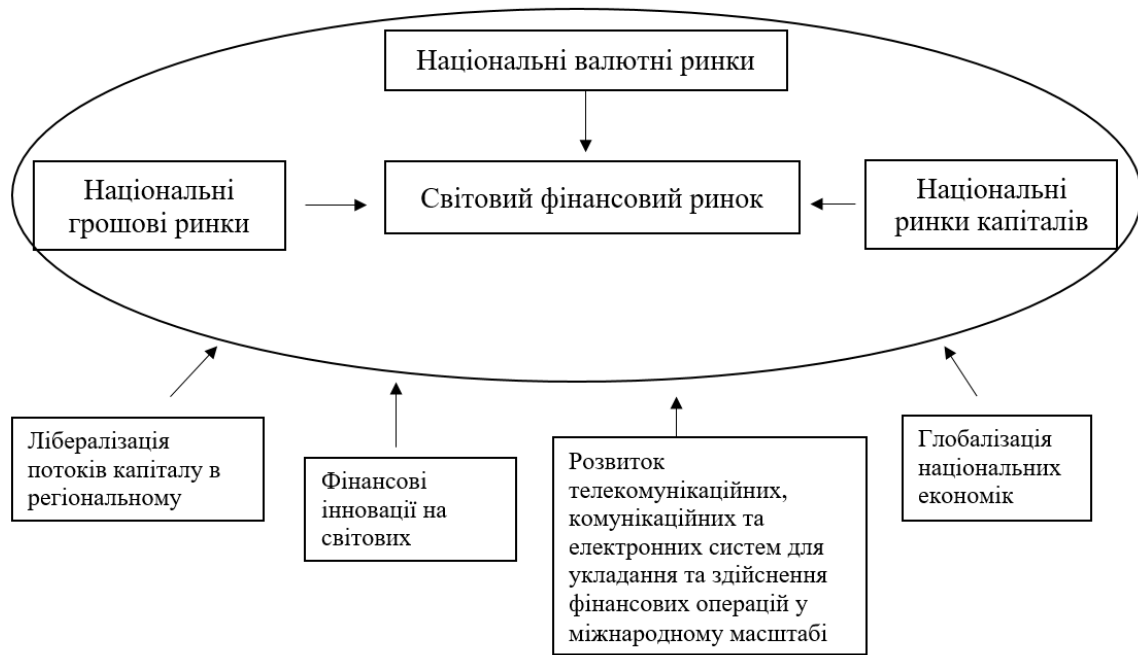

Рис.2.8 Міжнародний фінансовий ринок та фактори, що впливають на глобалізацію фінансових ринків [27]

Глобалізація фінансових ринків може бути визначена як процес, що складається з функціонального зв'язку та міцного злиття національної валюти, грошей і ринків капіталу в один глобальний фінансовий ринок.

У процесі глобалізації фінансових ринків ключове значення також має здатність використовувати сучасні ІТ та телекомунікаційні рішення для управління великою кількістю транзакцій, що здійснюються фінансовими установами одночасно на всіх континентах. Без таких технологічних можливостей у банківській справі, на ринку цінних паперів та в інших сегментах фінансового ринку процес глобалізації не був би таким значущим.

Лібералізація внутрішніх фінансових ринків ліквідувала обмеження в діяльності як вітчизняних, так і іноземних фінансових суб'єктів. Змінено положення щодо обсягу послуг, які надають банки та інші фінансові установи. Створено нормативно-правову базу для підвищення активності небанківських фінансових установ, зменшено або знято обмеження доступу нерезидентів на

внутрішні фінансові ринки. Найважливішим фактором була лібералізація потоків капіталу. В основному це передбачало зняття обмежень, які перешкоджали вільному переміщенню капіталу між країнами, зокрема:

- Зняття обмежень на прямі іноземні інвестиції та обмін товарами та послугами з нерезидентами;
- Перехід через розвинені країни до режимів плаваючого обмінного курсу, створення єврозони та інших транснаціональних інтеграційних ініціатив;
- Зменшення оподаткування транскордонних операцій.

Без вільного руху капіталу в міжнародній торгівлі було б практично неможливо лібералізувати внутрішні фінансові ринки. Фінансові установи, не маючи повних можливостей для здійснення операцій з капіталом, фактично не змогли б розширити свою діяльність у більших масштабах на різних ринках.

Глобалізація фінансових ринків кидає виклик національним центральним банкам і стратегії монетарної політики у формі:

1. Нестабільності чистих потоків капіталу, прямих іноземних інвестицій, портфельних інвестицій, волатильність обмінних курсів через інтегровані фінансові ринки,
2. Підвищеної невизначеності, нестабільності у світовій фінансовій системі та складність операцій.

Глобалізація міжнародних фінансових ринків призвела до збільшення потоків капіталу та збільшила різноманітність як суб'єктів, які беруть участь у операціях на цьому ринку, так і інструментів, які вони використовують. Зміни, що відбулися в структурі внутрішнього та міжнародного фінансових ринків, призвели до послаблення функцій банків як фінансового посередника та підвищення значення небанківських установ та інституційних інвесторів (страхових компаній, інвестиційних фондів, пенсійних фондів) залучення наявних на ринку заощаджень для отримання додаткового прибутку, свідомо

ризикувати. Для цього вони дуже швидко переміщують капітал залежно від ситуації на міжнародних фінансових ринках. Поява нової категорії кредиторів супроводжується явищем так званої сек'юритизації, тобто заміни традиційних форм зобов'язань - дебіторської заборгованості на оборотні цінні папери. В результаті потоки капіталу відбуваються набагато швидше і в набагато більших масштабах, ніж у часи, коли капітал надходив переважно у формі банківських позик.

Завдяки необмеженим потокам капіталу доступ країн, що розвиваються, до іноземних заощаджень став легшим. Це дозволяє знизити вартість кредитів і збільшити інвестиційні можливості. Важливо також, що серед іноземних джерел фінансування все більше переважають інвестиції в акціонерний капітал, які не збільшують зовнішній борг. Кошти, що надходять з-за кордону, можуть сприяти внутрішнім заощадженням за умови, що вони не будуть вилучені швидко. Однак у наш час значна частина потоків капіталу є спекулятивною (відірваною від реальних процесів), а тому вони характеризуються нестабільністю. Іноземні інвестори постійно спостерігають за країною, яка робить своє економічне зростання залежним від зростання боргу. Коли їхня оцінка даного ринку змінюється, або коли змінюються настрої на міжнародних ринках, іноземний капітал може швидко відтікати і викликати валютну кризу.

Глобалізація фінансових ринків була важливою як для глобальних заощаджень, так і для інвестицій, макроекономічної ситуації, і поставила перед політиками та всіма важливими гравцями величезні проблеми. Міжнародні інвестори, які постійно стежать за міжнародними фінансовими ринками, та інші важливі політики виявили значну зацікавленість у розумінні характеристик стабільної фінансової системи та просуванні заходів щодо забезпечення фінансової стабільності на міжнародній арені.

У глобалізації міжнародних фінансових ринків можна виявити як позитивні, так і негативні наслідки для економіки. Безсумнівно, процес

глобалізації привів, насамперед, до збільшення потоків капіталу та збільшив різноманітність суб'єктів, які беруть участь у операціях на цьому ринку, а також інструментів, які вони використовують. Що, у свою чергу, полегшило країнам, що розвиваються, доступ до іноземних заощаджень. Слід також зазначити, що позитивний вплив глобалізації фінансових ринків виявився у зниженні витрат на позики та збільшенні інвестиційних можливостей (збільшення можливостей як для кращого інвестування коштів, так і для отримання коштів позичальниками). Важливо також, що серед іноземних джерел фінансування все більше переважають інвестиції в акціонерний капітал, які не збільшують зовнішній борг. Є можливість вільно розподіляти кошти там, де вони принесуть найбільш відчутну користь. Інвестори, які працюють на міжнародному фінансовому ринку, мають можливість диверсифікувати свої інвестиції, що дає їм можливість досягти бажаного балансу між їх прибутковістю та пов'язаним із цим ризиком. Аналізуючи переваги, можна сказати, що глобалізація фінансових ринків має позитивно вплинути на якість життя в країнах, які беруть участь у цьому процесі.

Процес глобалізації фінансових ринків дозволив забезпечити вільний рух капіталу, що, з одного боку, створює багато можливостей для припливу іноземного капіталу, але з іншого боку, ця свобода може спричинити зворотну тенденцію – відтік капіталу з країни. Це основна загроза глобалізації, з якою багато країн не можуть впоратися. Сильні зв'язки фінансових ринків також надто сильно впливають на стабільність обмінного курсу, стабільність цін і необхідність реалістично оцінювати інвестиційний ризик.

Важливою загрозою є також так званий ефект зараження, який можна розглядати в контексті двох типів шоків: макро і мікро. Макрошоки можуть бути результатом економічного спаду або інших факторів, таких як: процентні ставки, обмінні курси або обвал на фондовому ринку. Мікрошоки можуть поширюватися двома каналами: через інформаційний канал або через взаємні

ризика на міжбанківському ринку чи в платіжній системі, що може спричинити так званий ефект доміно.

Наслідком прогресуючої глобалізації є зміни в структурі внутрішніх і міжнародних фінансових ринків. Він полягає у значному зниженні ролі банків як фінансових посередників та необхідності залучення їх до інвестиційної діяльності. Процес глобалізації також призводить до зростання значення на фінансовому ринку інституційних інвесторів (пенсійних фондів, інвестиційних фондів, страхових компаній). Процес обмеження значення банків як фінансових посередників називається дезінтермедіацією і відбувається переважно в промислово розвинених країнах. Він проявляється у підвищенні ролі фінансування підприємств шляхом випуску цінних паперів, зменшуючи тим самим роль банківських кредитів як джерела фінансування їх діяльності. Підвищення конкуренції з боку небанківських фінансових установ має велике значення при зміні профілю банківської діяльності. Таким чином банки так чи інакше змушені шукати нові джерела доходу в результаті скорочення доходів від традиційної депозитно-кредитної діяльності. У багатьох країнах вжито законодавчих заходів, які дозволяють банкам здійснювати інвестиційну діяльність у цьому контексті.

Глобалізація фінансових ринків має як переваги, так і ризики. Переваги включають той факт, що глобалізація повинна допомогти спрямовувати кошти в місця у світі, де їх можна використовувати найбільш ефективно. Найбільше від цього процесу отримали промислово розвинені країни та країни, що розвиваються, які раніше внесли відповідні корективи в економічне управління.

Іншими перевагами глобалізації фінансових ринків є розширення можливостей для інвесторів та позичальників. З одного боку, глобалізація збільшує можливості диверсифікації інвестиційного портфеля через доступ інвесторів на зовнішні фінансові ринки. З іншого боку, суб'єкти, які шукають кошти для фінансування своєї діяльності на фінансовому ринку, завдяки

глобалізації можуть отримати вигоду не лише від заощаджень, накопичених на внутрішньому, а й на зовнішніх ринках. Таким чином вони можуть залучати капітал на більш вигідних умовах, ніж на внутрішньому фінансовому ринку.

Найбільшою загрозою для глобалізації фінансових ринків є можливість швидкої зміни потоку капіталу та масового втечі інвесторів з певної країни. Додатковим ризиком, пов'язаним з інвестиціями на зовнішніх ринках, є також валютний ризик, який найчастіше виникає при цьому виді інвестицій. Більше того, глобалізація фінансових ринків вважається фактором, який значно підвищує ризик фінансових криз. Це також вказує на те, що глобалізація сприяє прискоренню поширення криз та їх розширенню. Враховуючи негативні наслідки глобалізації фінансових ринків, важливими є дії, які вживають Міжнародний валютний фонд та інші організації з метою формування умов, сприятливих для гармонійного функціонування фінансових ринків та зниження ризику фінансових криз.

Ринки акцій значно зросли за останні три десятиліття як у розвинених країнах, так і в країнах, що розвиваються. Причини розвитку можуть бути різними. Однією з них була також глобалізація зі збільшенням транскордонної торгівлі, більш тісними зв'язками між фінансовими ринками та більшою присутністю іноземних фінансових компаній у світі.

Аналізуючи процес глобалізації фінансових ринків, можна зробити висновок, що він приносить відчутні вигоди як для економік окремих країн, так і для інвесторів і суб'єктів, які шукають додаткові джерела фінансування. З іншого боку, це створює додатковий ризик для учасників ринку та нові виклики для інституцій, відповідальних за формування економічної політики.

2.3 Вплив COVID-19 на міжнародний фінансовий ринок

Нова коронавірусна хвороба (COVID-19) є інфекційною хворобою, яка швидко поширюється майже в усіх країнах світу та спричинила глобальну пандемію. Загальна кількість випадків і смертності внаслідок пандемії COVID-19 різко зросла в останні місяці 2020 року та в 2021 році. Це швидке поширення випадків захворювання та смертей через пандемію COVID-19 мало значний негативний вплив на світову економіку та на фінансові ринки. Ця глобальна криза, яку Генеральний секретар ООН Антоніо Гутерріш назвав «найгіршою кризою людства з часів Другої світової війни», сильно вплинула на різні аспекти світової економіки, за оцінками Bloomberg, майже на 2,7 трильйона доларів США. Виходячи з Проміжного економічного прогнозу OECD, пандемія є важливою загрозою для економічного зростання всіх країн у 2020 році. У таблиці 2.1 наведено реальне зростання ВВП деяких країн з 2019 по 2021 рік: Основним викликом пандемії для світової економіки є її негативні наслідки про зусилля для досягнення порядку денного сталого розвитку до 2030 року.

Таблиця 2.1 Зростання реального ВВП країн, 2019–2021 рр.,% створено автором на основі даних OECD Economic Outlook report (<https://www.oecd.org/berlin/publikationen/Interim-Economic-Assessment-2-March2020.pdf>)

Країни	2019	2020	2021
Світ	2.9	2.4	3.3
G20	3.1	2.7	3.5
Єврозона	1.2	0.8	1.2
Канада	1.6	1.3	1.9
Німеччина	0.6	0.3	0.9
Японія	0.7	0.2	0.7

США	2.3	1.9	2.1
Бразилія	1.1	1.7	1.8
Китай	6.1	4.9	6.4
Індія	4.9	5.1	5.6

Пандемія створила безпрецедентну ситуацію, в якій потенційні загрози для соціального здоров'я, освіти, економіки та зелених Нова коронавірусна хвороба (COVID-19) є інфекційною хворобою, яка швидко поширюється майже в усіх країнах світу та спричинила глобальну пандемію. Загальна кількість випадків і смертності внаслідок пандемії COVID-19 різко зросла в останні місяці 2020 року та в 2021 році. Це швидке поширення випадків захворювання та смертей через пандемію COVID-19 мало значний негативний вплив на світову економіку та на фінансові ринки. Ця глобальна криза, яку Генеральний секретар ООН Антоніо Гутерріш назвав «найгіршою кризою людства з часів Другої світової війни», сильно вплинула на різні аспекти світової економіки, за оцінками Bloomberg, майже на 2,7 трильйона доларів США. Виходячи з Проміжного економічного прогнозу ОЕСД, пандемія є важливою загрозою для економічного зростання всіх країн у 2020 році. У таблиці 2.1 наведено реальне зростання ВВП деяких країн з 2019 по 2021 рік: Основним викликом пандемії для світової економіки є її негативні наслідки про зусилля для досягнення порядку денного сталого розвитку до 2030 року.

Пандемія створила безпрецедентну ситуацію, в якій різко зросли потенційні загрози для соціального здоров'я, освіти, економіки та зелених проектів. Уряди зіткнулися з багатьма новими фінансовими проблемами, які можна вважати загрозою для досягнення цілей сталого розвитку (SDG). Одним із головних наслідків пандемії на світову економіку є її роль у деглобалізації розвитку та зниженні фінансових можливостей урядів для досягнення вищого рівня розвитку, який суперечить цілям SDG. Таким чином, можна сказати, що

пандемія може негативно вплинути на досягнення 17 SDG, визначених Організацією Об'єднаних

Націй (наприклад, див. SDG 1 (відсутність бідності), SDG 2 (нульовий голод), SDG 3 (гарне здоров'я та добробут), SDG 4 (якісна освіта), SDG 8 (гідна робота та економічне зростання), SDG 10 (зменшення нерівності), SDG 13 (дія щодо клімату)).

COVID-19 вважається зовнішнім шоком і кризою для всіх країн у всьому світі, що показує, що фінансовий ринок відчуває вразливість до нинішньої пандемії. Наприклад, згідно з волатильністю важливого фондового індексу S&P 500 (ефективність акцій 500 великих економічних компаній на фондових біржах у США), показаних на рис. 2.2, можна виразити, що ціни акцій зазнали великого стресу та зниження в останні місяці через пандемію та невизначеність її впливу на світову економіку. Тенденція цього індексу показує, що з кінця лютого 2020 року курс акцій зазнав негативних змін. Однак через новини про втручання Федеральної резервної системи та пакет фінансової підтримки ціна відновилася з кінця березня 2020 року.

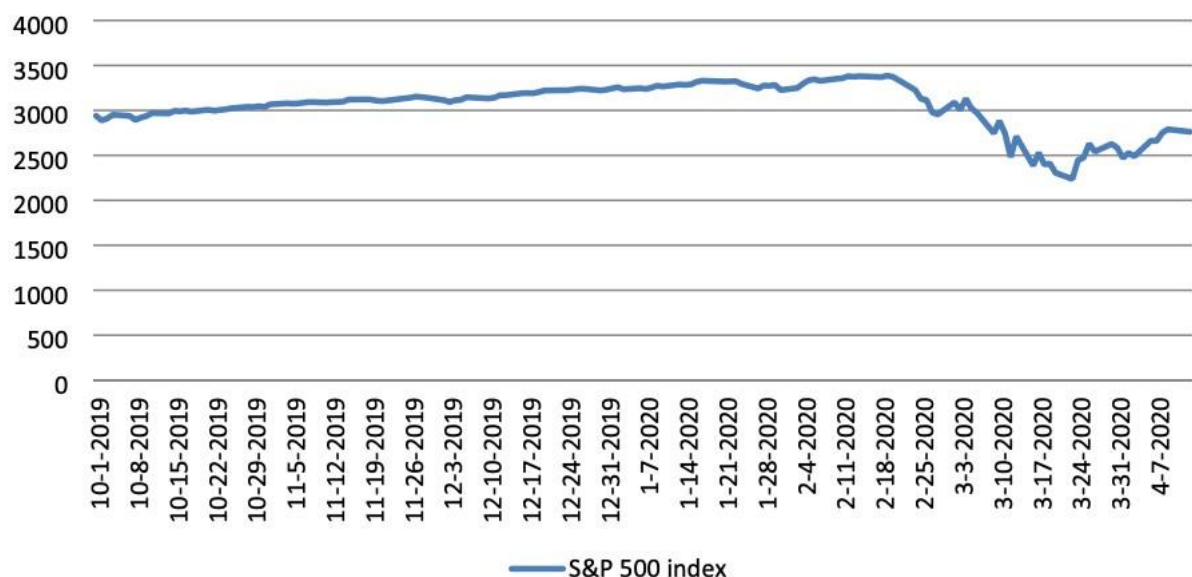

Рис.2.9 Тренд фондового індексу S&P 500 (10.01.2019–14.04.2020)

Хоча найнижча точка фінансового краху COVID-19 сталася протягом березня 2020 року для всіх основних ринків капіталів, подальше відновлення було нерівномірним. У той час як деякі ринки (зокрема в США) відновилися і досягли рекордних показників до кінця 2020 року, інші (наприклад, у Великобританії) залишаються нижче свого піку до коронавірусу. На інших типах фінансових ринків у 2020 році також спостерігалися різні зміни, пов'язані з пандемією.

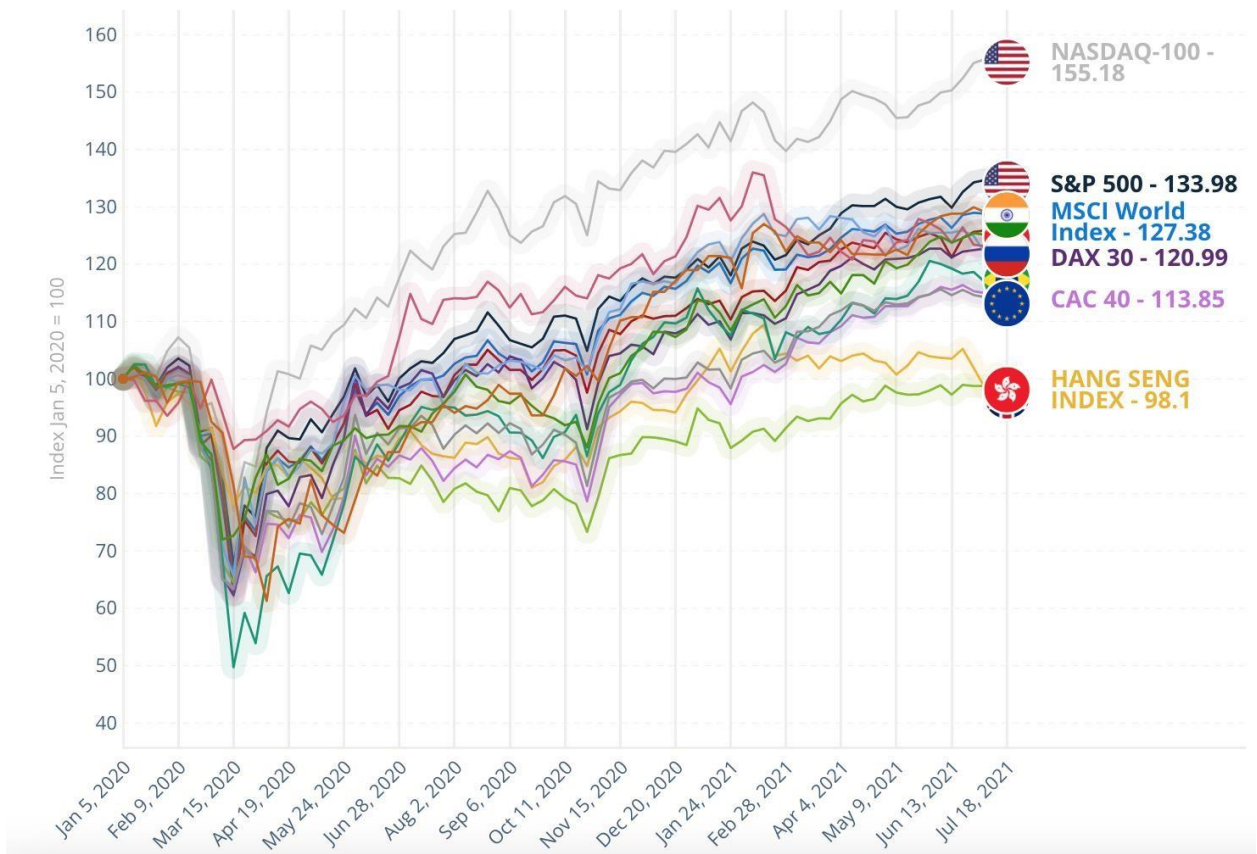

Рис.2.10 Поведінка різних фондових бірж по всьому світу з січня 2020 року

Наприклад, дохідність державних облігацій різко впала з початком пандемії, оскільки інвестори шукали безпечного притулку для своїх коштів. Однак у 2020 році дохідність 10-річних облігацій у США зросла швидше, ніж у Німеччині, що свідчить про те, що інвестори більше впевнені в економічному

зростанні США, ніж у Німеччині. У 2020 році також спостерігалася різна прибутковість на товарних ринках, причому цінні метали перевершували акції США, хоча загальні ціни на сировинні товари давали негативну прибутковість.

Вплив COVID-19 на фінансові ринки в розвинених країнах і країнах, що розвиваються, різний. Таким чином, не існує схожої моделі впливу COVID-19 на фінансові ринки на всіх рівнях країн. Це важливий момент, оскільки існує загальне мислення про одну успішну модель для боротьби з наслідками пандемії. Локалізація успішних експериментів по боротьбі з негативними наслідками коронавірусу, увага до традицій, культури та соціальних відносин, економічної структури та якості взаємодії зі світом повинна враховуватися політиками у боротьбі з негативними наслідками коронавірусу в кожній країні.

Серед двох основних критеріїв економічний критерій є найважливішим каналом передачі COVID-19 на фінансові ринки розвинених країн. Навпаки, соціальний критерій відіграє більш помітну роль, ніж економічний, як канал передачі на фінансових ринках країн, що розвиваються. Цей висновок підкреслює необхідність зосередитися на теорії ризикованого суспільства Ульріха Бека [20] у країнах, що розвиваються, яка стверджує, що зовнішній шок (наприклад, COVID-19) може підвищити соціальні ризики в країні, що призведе до негативних наслідків для національної економіки.

COVID-19 більше впливає на фінансові ринки розвинених країн через скорочення пропозиції, скорочення попиту та економічну нестабільність. Більше того, ця пандемія має найменший вплив на популярність держави, суверенітет і добробут суспільств у розвинених країнах. Це заключне зауваження показує, що розвинені країни мають менші проблеми для досягнення SDG (особливо ті, що стосуються добробуту суспільств, таких як SDG 1, SDG 2, SDG 3, SDG 4 та SDG 5), ніж країни, що розвиваються.

Стосовно країн, що розвиваються, експерти вважали, що довіра та очікування, зміни в моделях споживання та ефект підножки є трьома найбільш значущими впливами COVID-19 на фінансові ринки.

Найкращими рішеннями щодо зменшення впливу COVID-19 на фінансові ринки розвинених країн є оголошення пакету стимулів і підтримка малого та середнього бізнесу, які можуть прискорити прогрес ЦУР 9 (промисловість, інновації та інфраструктура) і SDG 8 (гідна робота та економічне зростання). Навпаки, у випадку з країнами, що розвиваються, де COVID-19 має більш значний вплив на фінансові ринки через соціальні фактори, підтримка вразливих домогосподарств та оголошення пакету стимулів є найкращими рішеннями для боротьби з негативними наслідками COVID-19 на їх фінансові ринки таким чином, щоб ці країни могли стежити за покращенням SDG щодо соціального життя (наприклад, SDG 1, SDG 2, SDG 3, SDG 4 і SDG 5).

Пандемія COVID-19 та бійня, яку вона спричинила у світовій економіці, підкреслили необхідність кращої глобальної мережі фінансової безпеки, яка забезпечує більший захист для країн, що розвиваються, та країн, що розвиваються. Ці країни, які стикаються зі значним економічним тиском навіть у звичайні часи, мають мало можливостей для маневру, коли стикаються з такими руйнівними глобальними потрясіннями. Враховуючи їх зростаючу важливість у світовій економіці, допомога цим країнам краще протистояти таким потрясінням має бути в інтересах навіть країн з розвинутою економікою.

На початку пандемії країни, що розвиваються зіткнулися з раптовою зупинкою припливу капіталу та тиском на зниження їх валютних курсів. Навіть для тих країн з відносно надійними макроекономічними засадами умови фінансування посилилися, оскільки спреди по їхніх суверенних облігаціях збільшувалися, що різко контрастує зі зниженням прибутковості державних облігацій у країнах з розвинутою економікою. Зараз багато країн, що розвиваються, особливо великі країни, стикаються з відновленням притоку

капіталу через глобальне середовище низьких процентних ставок та ослаблення долара. Хоча це забезпечує тимчасове полегшення, такі цикли потоків капіталу зупиняються і сплески ускладнюють макроекономічне управління в цих країнах.

Країни, що розвиваються залишаються схильними до потоків капіталу та волатильності обмінного курсу, оскільки великі країни з розвинутою економікою покладаються на заходи монетарної політики, як традиційні, так і нетрадиційні, для економічної підтримки, а побічні ефекти цієї політики спричиняють негативний ефект. Залежність на доларове фінансування залишається джерелом вразливості для багатьох країн, що розвиваються, і в результаті дії федеральна резервна система і траєкторія курсу долара, зокрема, значно впливають на них.

Кілька країн, що розвиваються з високим рівнем зовнішньої заборгованості та вразливістю платіжного балансу зіткнулися зі зниженням рейтингу свого суверенного боргу та втратили доступ до глобальних фінансових ринків саме в той час, коли їм було найбільше потрібно боротися з пандемією та підтримувати свою економіку. Країни з низьким рівнем доходу стикаються з ще більшими проблемами. Їхня економіка та експортні ринки зазнали краху, залишивши багатьом з них тяжким тягарем погашення боргу. Рівень суверенного боргу вже був високим у багатьох країнах з низьким рівнем доходу, і пандемія, ймовірно, погіршить ситуацію, оскільки ці країни мають мало інших джерел внутрішніх або зовнішніх доходів, до яких можна звернутися.

Ще до COVID-19 глобальна фінансова архітектура була необхідна для реформ, щоб не відставати від динаміки розвитку світової економіки, але пандемія підкреслила масштаби цих слабкостей, підкресливши необхідність реформ. З боку міжнародної спільноти знадобляться сміливі дії, щоб глобальна фінансова система краще відповідала цілям у світі після COVID.

Глобальна фінансова система після COVID-19 повинна включати механізм для систематичного зміцнення кредитної спроможності Міжнародного валютного фонду (МВФ) до рівня, співмірного зі збільшенням складності фінансової системи та розміром світової економіки. МВФ є найважливішою установою у світовій фінансовій системі, яка забезпечує захист країн, які перебувають у світовій фінансовій кризі, але його обмежені ресурси обмежують його здатність відповідати на рекордну кількість запитів про допомогу. У сукупності доступні ресурси установи становлять близько 1 трильйона доларів, що становить лише 1,1 відсотка світового ВВП. Хоча цієї суми може бути достатньо для фінансування кількох криз у країнах, її недостатньо для подолання системних криз, таких як COVID-19, і, оскільки світовий ВВП продовжує зростати, ці ресурси як частка ВВП зменшаться. Додатковим ризиком для ресурсів МВФ і основним джерелом невизначеності для потенційних позичальників є надмірна залежність від неквотованих ресурсів для фінансування, а саме від нових домовленостей щодо позик та двосторонніх угоди про запозичення, які є тимчасовими та перебувають на розсуд країни-донори. Термін дії цих об'єктів незабаром закінчиться, і, якщо їх не поновити, ресурси МВФ зменшаться приблизно до 450 мільярдів доларів. Залежність від неквотованих ресурсів несумісна з основним принципом МВФ, згідно з яким підписка на квоти має бути основним джерелом ресурсів.

Двосторонні угоди про своп, які стали звичайним інструментом серед центральних банків країн з розвинутою економікою під час глобальних потрясінь, недоступні для більшості країн EMDE, щоб пом'якшити дефіцит ліквідності в іноземній валюті. Під час пандемії COVID-19 своп-лінії, запропоновані Федеральним резервом, допомогли забезпечити доларову ліквідність на міжнародних фінансових ринках. Однак більшість із цих своп-ліній розміщені в центральних банках інших країн з розвинутою економікою. У розпал пандемії Федеральна резервна система пропонувала доларові лінії

фінансування більшій кількості країн під заставу цінних паперів казначейства США їх центральних банків. Але такі спеціальні заходи не відповідають більш структурованому підходу. Інституційні механізми екстреної допомоги ліквідності були б більш ефективними, а також зменшили б стимул для ЕМДЕ здійснювати самострахування шляхом накопичення резервів, що неефективно як на національному, так і на глобальному рівнях.

COVID-19 підкреслив злами в міжнародній фінансовій системі, особливо слабкі місця в мережі безпеки для країн, що розвиваються. Світові лідери повинні скласти новий курс дій, щоб покращити функціонування міжнародної валютнофінансової системи та краще підготувати її до подолання майбутніх криз. Для цього потрібні не лише додаткові ресурси, а й політична воля з боку великих економічних держав. На карту поставлена легітимність міжнародних фінансових установ і глобальної системи управління.

Пандемія COVID-19 є складним і руйнівним шоком для світової економіки. Вірус поширився по всьому світу, і боротьба з пандемією закрила значну частину економіки. Пандемія сколихнула фондові ринки, зруйнувала ринки нафти та інших товарів, спричинила масове безробіття, порушила торгівлю, призвела до дефіциту продовольства та медичних товарів і поставила під загрозу платоспроможність підприємств та урядів у всьому світі. Всесвітня продовольча програма попереджає, що без швидких міжнародних заходів кількість людей, які страждають від гострого голоду, до кінця року може майже подвоїтися. У квітні 2020 року Міжнародний валютний фонд (МВФ) попередив, що COVID-19, ймовірно, буде найгіршою рецесією з часів Великої депресії, набагато гіршою, ніж рецесія після світової фінансової кризи 2008-2009 років.

Уряди вжили надзвичайних фіскальних і монетарних заходів для боротьби з кризою. Проте країни з низьким і середнім рівнем доходів, які обмежені фінансовими ресурсами та слабкими системами охорони здоров'я, є особливо

вразливими. У квітні 2020 року МВФ прогнозував, що країни, що розвиваються, і країни, що розвиваються, можуть скоротитися щонайменше на 1% у 2020 році; півроку раніше прогноз становив 4,5% зростання (рис. 2.11). Крім того, пандемія COVID-19 спричинила втечу капіталу з ринків, що розвиваються в безпрецедентних масштабах, посилюючи фіскальні проблеми, з якими стикаються ці уряди.

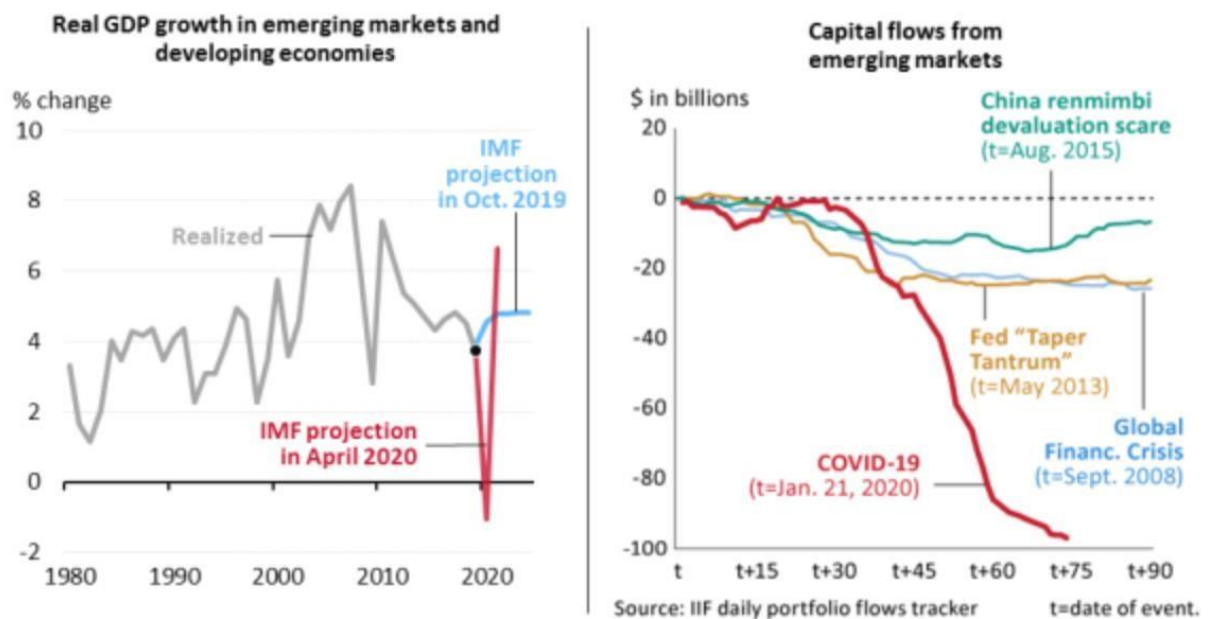

Рис. 2.11 Гострий економічний тиск на країни, що розвиваються через COVID-19

Багато країн, що розвиваються, звертаються за фінансовою підтримкою до міжнародних фінансових інститутів (МФІ), у тому числі до МВФ, Світового банку та міжнародних банків розвитку (МБР), а міжнародні фінансові установи швидко працюють, щоб мобілізувати свої наявні фінансові ресурси. МВФ пообіцяв використовувати свої поточні кредитні можливості в розмірі 1 трлн доларів у разі потреби, а МБР пообіцяли мобілізувати 240 млрд доларів протягом наступних 15 місяців.

У березні 2020 року Конгрес прискорив надання дозволів, які розглядаються в бюджетному запиті на 2021 фінансовий рік, на збільшення фінансування МВФ, двох позик Світового банку та двох позик Африканського

банку розвитку. Тривають багатосторонні дискусії з метою подальшого розширення можливостей МФІ підтримувати країни, які реагують на пандемію. Для реалізації деяких пропозицій, що розглядаються, будуть потрібні подальші дії Конгресу.

МВФ і Світовий банк закликали до зупинки боргу для країн з низьким рівнем доходу, під час якого ці країни могли б призупинити виплати з обслуговування боргу і замість цього спрямувати свої кошти на ліквідацію наслідків пандемії. 15 квітня 2020 року країни-донори G-20 у поєднанні з приватним сектором погодилися припинити борг до кінця 2020 року. Деякі політичні експерти та політики в країнах, що розвиваються, закликають до додаткового полегшення боргу з огляду на серйозність кризи для країни з низьким рівнем доходу. Для виконання угоди від 15 квітня не потрібне законодавство, але будуть потрібні дії Конгресу для будь-якого постійного списання боргу США або внесків для фінансування боргу, наданих Світовим банком або іншими МБР.

РОЗДІЛ III. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

3.1 Етапи становлення фінансового ринку в Україні

У розвитку інфраструктури фінансового ринку України можна виділити кілька етапів.

У становленні і формуванні інфраструктури фінансового ринку слід виділити шість основних етапів: 1991—1994, 1995—1999, 2000—2008, 2009—2013, 2014—2018, 2019 — до тепер. Ми можемо побачити етапи становлення фінансового ринку України та їх характеристику в табл 3.1.

Таблиця 3.1 Етапи становлення фінансового ринку в Україні [29]

Період	Характеристика
1991 –	Формування дворівневої банківської системи України, акціонування комерційних банків, збільшення кількості банківських установ, поява перших торговців цінними паперами, створення Української фондової біржі, поява кредитних спілок
1995 –	Посилення контролю з боку Національного банку України за діяльністю комерційних банків, створення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, розвиток біржової та позабіржової торгівлі фінансовими інструментами завдяки створенню низки фондових бірж, формування Національної депозитарної системи, створення ФГВФО. Формування ринку ломбардних і лізингових послуг
2000 –	Входження іноземного банківського капіталу, здійснення грошової приватизації, створення КУА, рейтингових агентств, зростання обсягів банківського кредитування сектору нефінансових корпорацій, започаткування традиції комплексного обслуговування клієнтів

2009	<p>Вихід з українського ринку десяти європейських банків, створення Центрального депозитарію цінних паперів, Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках.</p> <p>Націоналізація проблемних банків «Родовід», «Київ», «Укргазбанк». У 2009 р. внесено зміни до Закону України «Про банки і банківську діяльність» у частині строків розгляду скарг та об'єктів тимчасової адміністрації. Національною комісією, щл здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг у 2010 р. переглянуто правила формування, обліку та розміщення страхових резервів для страхових компаній non-life та встановлено обмеження на сумісництво діяльності</p>
	<p>фінансових установ із надання певних видів фінансових послуг. Проведено реорганізацію ФГВФО, на нього покладено обов'язки щодо введення тимчасових адміністрацій у неплатоспроможні банки та виведення їх із ринку в разі ліквідації. Змінами, внесеними у 2013 р. до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», уточнено перелік послуг, що вважаються фінансовими, та заборонено надання фінансовими установами послуг, котрі не входять до такого переліку</p>
2014	<p>Виведення з ринку банків з непрозорою структурою власності та тих, які не змогли виконати нормативи капіталу. Внесеними у 2014 р. змінами до Закону України «Про банки і банківську діяльність» посилено вимоги до організації корпоративного управління в банках, підвищено відповідальність керівників банку за результати діяльності, встановлено вимоги щодо побудови адекватних і ефективних систем ризикменеджменту й внутрішнього контролю. Націоналізація Приватбнку (2016 р.), докапіталізація Ощадбанку, Приватбанку, Сімбанку. Розроблено</p>

	Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року та Стратегію реформування державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг на 2015–2020 роки
2019 – до рішній час	19.10.2019 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг». Закон запровадив новий підхід щодо регулювання та нагляду за діяльністю фінансових установ. НБУ регулюватиме діяльність кредитних спілок, страхових компаній та страхових посередників, фінансових дингових компаній. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснюватиме нагляд за суб'єктами системи недержавного пенсійного забезпечення, інвестиційними фірмами, компаніями з управління активами. Затверджено Стратегію розвитку фінансового сектору до 2025 року

Фінансовий ринок сучасної України все ще перебуває в стадії формування. Головною її проблемою є неспроможність забезпечити ефективний перерозподіл фінансових ресурсів, необхідних для вирішення завдань модернізації вітчизняної економіки та створення інноваційного імпульсу для відтворювальних процесів. Значною мірою це зумовлено нерівномірністю просторової динаміки фінансового капіталу в ході ринкових реформ; неоднорідність економічного та фінансового простору країни; принципова асиметрія регіонів за фінансовим потенціалом; локалізація фінансової інституційної інфраструктури та ступінь інвестиційної привабливості тощо.

Вітчизняний фінансовий ринок, його подальша інтеграція у світову фінансову систему відповідно до її вимог, поєднання інтересів усіх суб'єктів господарювання має забезпечуватися ефективно функціонуючою сучасною

інфраструктурою, ключовою складовою якої є інфраструктура фінансового ринку. Недовіра власників фінансових ресурсів до фінансових посередників, а також інші деструктивні економічні, політичні та соціальні фактори на фоні посилення стагнаційних процесів у державі не дозволяють реалізувати інвестиційний потенціал кожного суб'єкта – власника фінансових ресурсів. [34]

Аналіз розвитку фінансового ринку почнемо з динаміки компаній фінансового ринку. Аналіз даних показує, що у 2016–2020 роках переважала кількість фінансових компаній, які займалися наданням фінансових позик, кредитів, фінансового лізингу, гарантій та цінних паперів. Вони здійснюють факторингові операції, валютно-обмінні операції, грошові перекази. Їх загальна кількість у 2020 році становила 1032 компанії, що в 2,3 рази більше ніж у 2013 році. Ми можемо побачити динаміку кількості компаній у фінансовому секторі України на рисунку 3.1.

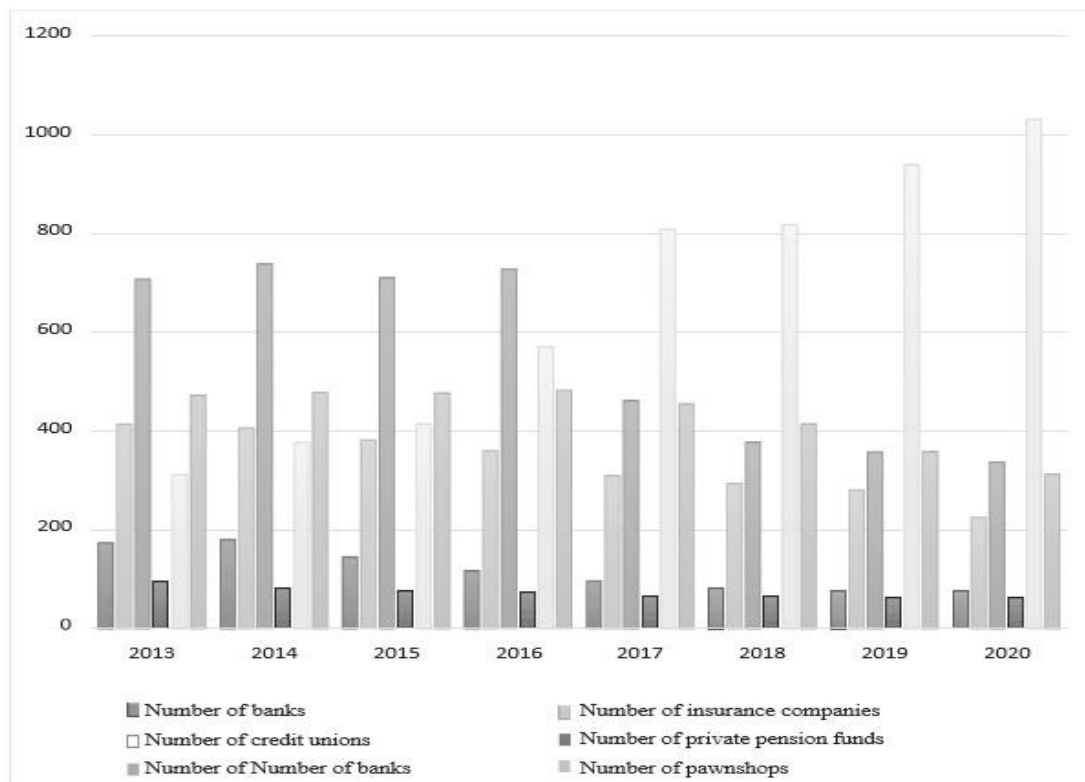

Рис. 3.1 Динаміка кількості компаній у фінансовому секторі України у 2013–2020 рр [31]

Найменша кількість компаній характерна для банків та недержавних пенсійних фондів. У 2020 році кількість банків становила 75, що на 99 менше, ніж у 2013 році (зменшення більш ніж у 2 рази). Кількість недержавних пенсійних фондів у 2020 році становила 63 компанії. Протягом досліджуваного періоду кількість недержавних пенсійних фондів зменшується.

Абсолютним лідером за розміром активів у фінансовому секторі України є банківські установи, що свідчить про банкоцентричний характер фінансової системи України. Загалом обсяг активів банківського сектору у 2014–2020 роках зріс, за винятком 2017–2018 років. Це зниження характеризується зменшенням кількості банків, що працюють на ринку. За 2014–2020 роки обсяг активів банків зріс на 20,7% і у 2020 році становив 1 360 764 млн грн. Станом на 2020 рік активи банків перевищували активи страхових компаній у 21,4 раза, активи фінансових компаній – у 10,7 раза, активи кредитних установ – у 619,5 раза. На Рисунку 3.2 можна побачити динаміку страхових компаній, банків, за 2014–2020 роки

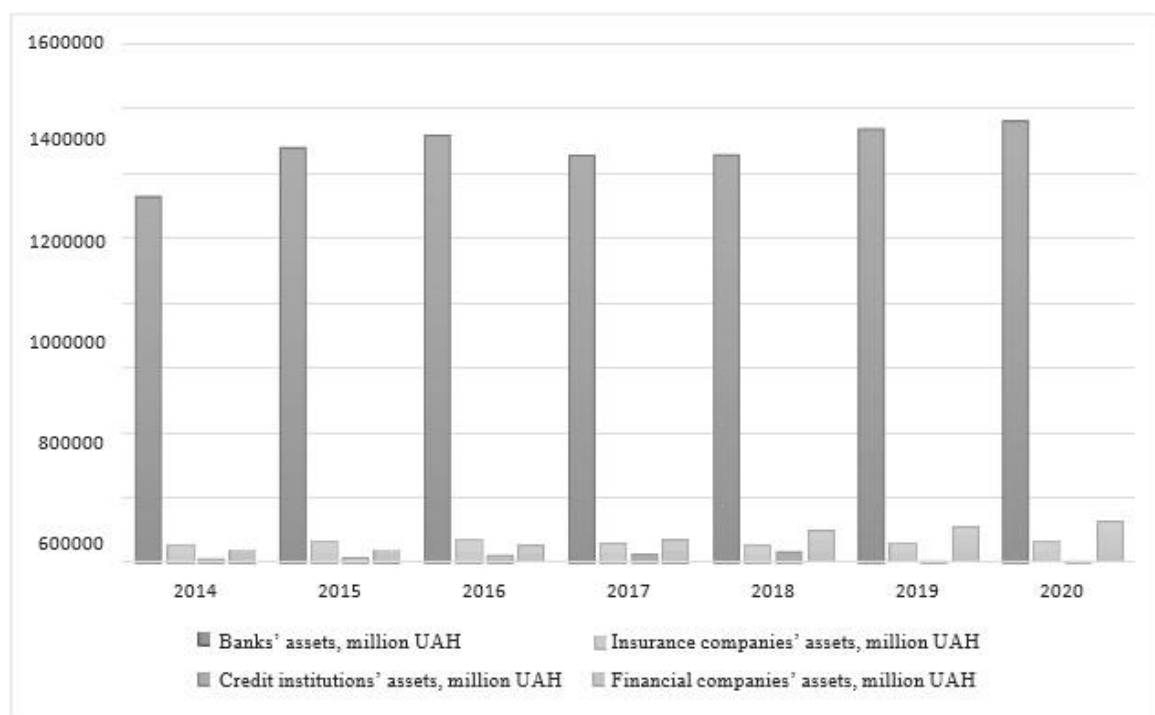

Рис 3.2 Динаміка страхових компаній, банків, за 2014–2020 роки [34]

Проаналізуємо розмір капіталу страхових компаній, банків, фінансових компаній і кредитних установ. Динаміку капіталу фінансових компаній, страхових компаній, банків та кредитних установ ми можемо побачити на рисунку 3.3

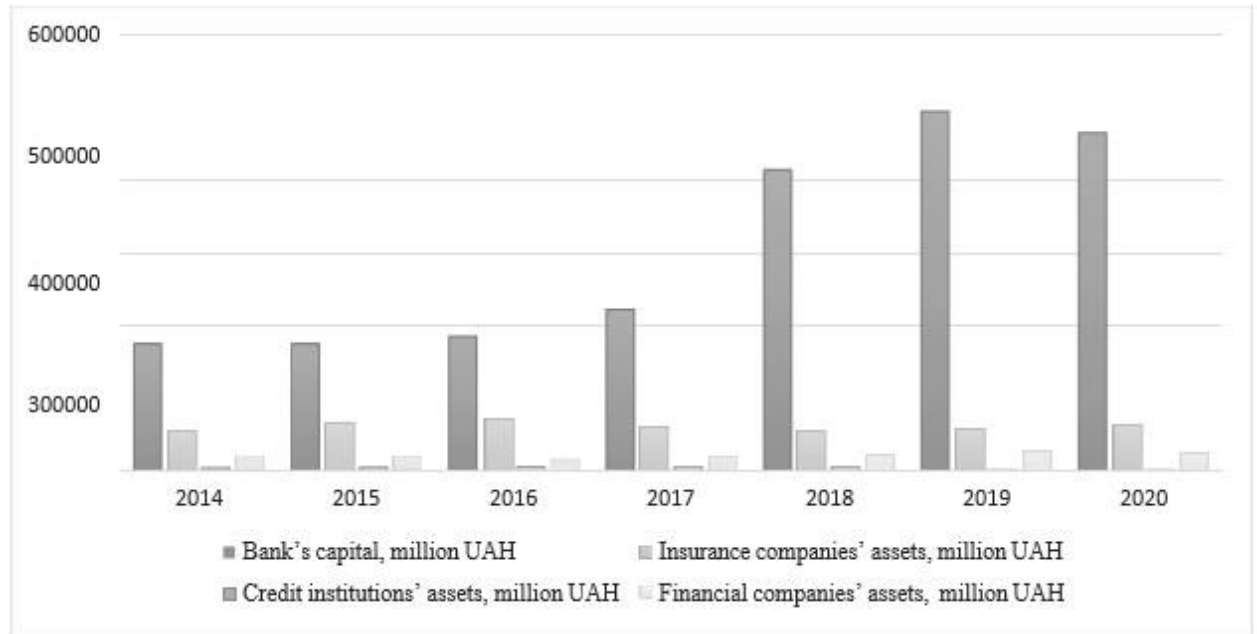

Рис. 3.3 Динаміка капіталу фінансових компаній, страхових компаній, банків та кредитних установ у 2014–2020 рр. [36]

Дані рисунку 3.3 свідчать про значне переважання банківського капіталу над капіталом інших компаній на фінансовому ринку України. Збільшення капіталу банківських установ розпочато у 2017 році внаслідок підвищення вимог Національного банку України до розміру статутного та регулятивного капіталу банків. У 2020 році капітал банків перевищив капітал страхових компаній у 7,3 раза, капітал кредитних установ – у 476,4 раза, капітал фінансових компаній – у 19,5 раза.

Також позитивною тенденцією є зростання депозитів фізичних та юридичних осіб у банках. Це зростання у 2013–2020 роках становило 78,4%. Зменшення коштів на депозитах у банках спостерігалось лише у 2015 році, коли виникла банківська криза, яка призвела до відтоку коштів з українських банків. В таблиці 3.2 можемо побачити динаміку основних показників розвитку банківського сектору.

Таблиця 3.2 Динаміка основних показників розвитку банківського сектору у 2013–2020 рр [40]

Year	Banks' assets, million UAH	Banks' liabilities, million UAH	Number of operating banks	Loans provided to customers, million UAH	Customer funds, million UAH
2013	1127192	1127192	174	818000	589000
2014	1278095	1278095	180	916000	701000
2015	1316852	1316852	145	1028000	686000
2016	1254385	1254385	117	1007000	751000
2017	1256299	1256299	96	1004000	850000
2018	1336358	1336358	82	1041000	906000
2019	1360764	1360764	77	1118860	914824
2020	1494460	1494460	75	1033539	1050748
Deviation(+,-)	32,58	32,58	-56,90	26,35	78,40

Далі переходимо до аналізу основних показників страхового ринку України. Динаміку основних показників розвитку страхового ринку страхового ринку можна побачити в таблиці 3.3

Таблиця 3.3 Динаміка основних показників розвитку страхового ринку страхового ринку у 2016–2020 рр [41]

Indicator	Year					Deviation from 2020 to 2016 (+,-)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Number of insurance contracts concluded during the reporting period, thousand units						
Number of contracts, excluding contracts with OS from transport accidents	109106,8	61272,8	70658,2	77495	80271,1	- 26,43
Number of contracts with environmental protection from transport accidents	93322,5	118198,4	114824,7	123582,5	116652,6	25,00
Insurance activity, UAH million						
Gross insurance premiums, including:	29736	35170,3	43431,8	49367,5	53001,2	78,24
Life insurance	2186,6	2756,1	2913,7	3906,1	4624	111,47
Gross insurance payments, including:	8100,5	8839,5	10536,8	12863,4	14388,3	77,62
Life insurance	491,6	418,3	556,3	704,9	575,9	17,15
The level of gross payments, %	27,20	25,10	24,30	26,10	27,10	- 0,37
Net insurance premiums	22354,9	26463,8	28494,4	34424,3	39586	77,08
Net insurance payments	7602,8	8561	10256,8	12432,6	14040,5	84,68
The level of net payments, %	34,00	32,30	36,00	36,10	35,50	4,41
Reinsurance, UAH million						
Paid for reinsurance	9911,3	12668,7	18333,6	17940,7	16713,4	68,63
Payments reimbursed by reinsurers	1345,8	1233,2	1208,2	2459	2508,2	86,37
Insurance reserves, UAH million						
The amount formed insurance reserves:	18376,3	20936,7	22864,4	26975,6	29558,8	60,85
- insurance reserves life	6889,3	7828,2	8389,6	9335,1	10273,7	49,13
- technical reserves	11487	13108,5	14474,8	17640,5	19285,1	67,89
Insurers' assets and authorized capital, UAH million						
Total assets of insurers	60729,1	56075,6	57381	63493,3	63866,8	5,17
Assets defined in Art. 31 Of the Law of Ukraine "Insurance"	36418,8	35071,9	36084,6	40666,5	44609,9	22,49

Аналіз цих даних свідчить про досить швидкий розвиток страхового ринку в Україні. У середньому кількість укладених договорів обов'язкового страхування від нещасних випадків, у тому числі на транспорті, збільшується

майже на 8-9 млн одиниць на рік. Динаміка кількості укладених договорів, крім обов'язкового страхування від нещасних випадків, у тому числі на транспорті, не така позитивна.

За 2016–2020 роки їх кількість зменшилася на 26,43%. Мінімальне значення кількості укладених договорів спостерігалось у 2017 році – 61272,8 тис. одиниць, що стало наслідком кризи 2015–2016 років, яка знизила платоспроможний попит на страхові послуги. З 2018 року кількість договорів почала зростати, що свідчить про відновлення страхового ринку.

В завершенні аналізу розвитку фінансового ринку України хоті в би сказати, що найактивнішими учасниками фінансового ринку України є комерційні банки, страхові компанії, фондові біржі, оскільки на них припадає найбільша частка фінансових ресурсів держави. Для покращення фінансового сектору та збільшення економічного зростання в Україні необхідно створити ефективний механізм удосконалення кредитної політики банків. Для розвитку банківського кредитування та створення фінансової стабільності в цей період необхідно вдосконалювати банківські послуги з метою підвищення їх конкурентоспроможності; встановлювати граничні процентні ставки за кредитами в рамках державних актів і контролювати їх виконання; стимулювати кредитування комерційними банками інноваційних проєктів; збільшення капітальних ресурсів державних банків, збільшення їх кількості та посилення ролі на фінансово-кредитному ринку України тощо. Ці заходи сприятимуть оздоровленню національної економіки та підвищенню фінансової ефективності вітчизняної банківської системи. [37]

Важливою складовою фінансового ринку є ринок страхування. Страхові компанії діють як фінансові посередники, і їхня роль полягає в зменшенні операційних витрат, пов'язаних з рухом коштів від вкладників до позичальників, шляхом накопичення значних коштів від тисяч платників премій.

Страховий ринок ще недостатньо розвинений, його фінансовий потенціал не в змозі задовольнити потреби клієнтів за рахунок невеликих страхових премій. Важливою проблемою є велика ринкова вартість страхових компаній. Головним посадовцям, як впорядкувати розвиток страхового ринку, можна сказати: нерозвинена інфраструктура страхового ринку, слабкий розвиток ринку посередництва та перестраховання, а також гарантована правова база. Власним пріоритетом власники повинні поставити реорганізацію страхового ринку України на вимогу стабільної страхової діяльності, зменшення обсягів страхових послуг та задоволеності клієнтів страхування.

Важливим елементом фінансового ринку України є фондовий ринок. Фондовий ринок характеризується насамперед обсягом біржової торгівлі цінними паперами. За підсумками торгів на організованому ринку в січнігрудні 2020 року обсяг біржових контрактів з цінними паперами становив 335,41 млрд грн.

Підсумовуючи, сьогодні головним завданням в Україні є розробка та впровадження постійно діючого механізму вдосконалення та розвитку фінансового ринку з урахуванням світових тенденцій.

3.2 Проблеми розвитку фінансового ринку України на сучасному етапі

У 2014–2016 роках Україна зіткнулася з потрійною кризою, оскільки сукупний вплив банківської кризи та валютної кризи загострив кризу в реальному секторі економіки.

Макроекономічні дисбаланси, що накопичилися за попередні роки, політична криза початку 2014 року, окупація Криму та окремих районів

Донецької та Луганської областей призвели до глибокої кризи економіки.

Водночас падіння реального ВВП на 6,6% у 2014 році та на 9,8% у 2015 році супроводжувалося та посилювалося декількома хвилями значного

знецінення гривні та банківською кризою, яка спричинила масовий відтік депозитів із банківської системи, залишивши банки-банкрути.

Реформа фінансового сектору України у 2014–2019 роках допомогла досягти макрофінансової стабілізації та зміцнила здатність регуляторів та учасників фінансового ринку протистояти наслідкам криз.

Реформа закладена в Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України до 2020 року, затвердженій регуляторами фінансового сектору. Реформа була спрямована на подолання системних проблем у фінансовому секторі та розбудову повноцінного, ринкового конкурентного середовища відповідно до стандартів Європейського Союзу (ЄС). Реформа переслідувала три основні цілі: забезпечення стабільності фінансового сектору, розбудова інституційної спроможності регуляторів та захист прав споживачів та інвесторів у фінансовому секторі. Стратегія є продовженням

Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року. [38]

Зміни до Закону України «Про Національний банк України», внесені у 2015 році, запровадили в законодавство України загальновизнаний принцип незалежності центрального банку. Ці зміни значно посилили інституційну, операційну, фінансову та персональну незалежність НБУ. У результаті були створені передумови для того, щоб центральний банк міг виконувати свій мандат, який полягає у забезпеченні стабільності національної валюти. Макроекономічній стабілізації сприяла переорієнтація монетарної політики на цільові показники інфляції та перехід до режиму плаваючого обмінного курсу. Фіскальна політика, яка також була зваженою, полягала в суттєвому скороченні дефіциту державного та квазідержавного секторів, поступовому зниженні рівня державного боргу та здійсненні середньострокового бюджетного планування.

Закони посилили відповідальність керівників банків та пов'язаних з ними осіб за завдання шкоди банку. Створено законодавчу базу для спрощеної

капіталізації та реорганізації банків, у тому числі шляхом перетворення банків у фінансові компанії. Запроваджено системне макропруденційне регулювання та оприлюднено Стратегію макропруденційної політики НБУ. Запроваджено систему регулярних оцінок якості активів та стрес-тестування банків. Відповідно до Базельських рекомендацій впроваджено нові підходи до оцінки кредитних ризиків банків. Кредитний реєстр НБУ створено з метою підвищення надійності та стабільності банківської системи та захисту інтересів кредиторів і вкладників банків. Банківська система другий рік поспіль є прибутковою, що сприяє підвищенню її капіталізації та стійкості до негативних шоків.

Наприкінці вересня 2019 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту прав споживачів у сфері фінансових послуг». Було розглянуто ключові питання у відносинах між громадянами та фінансовими установами та усунуто прогалини та суперечності в системі захисту прав споживачів фінансових послуг. Прийняття нових регуляторних вимог зміцнить довіру громадян до фінансового сектору, створить ефективні механізми захисту їхніх прав та інтересів, а також покращить обізнаність споживачів щодо фінансових послуг, які їм пропонуються та надаються. Державний і комерційний сектори активізують спільні зусилля для підвищення фінансової грамотності населення. Згідно з міжнародною методологією ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку), Україна відстає від інших країн-членів ОЕСР за рівнем фінансової грамотності з результатом 11,6 (з 21 можливого бала та нижче середнього 13,2). У червні 2019 року НБУ представив бачення національної стратегії фінансової грамотності. Таке бачення підтримали державні органи, вітчизняні та закордонні експерти. Згідно з міжнародними підходами, протягом останніх 5 років в українських програмах фінансової грамотності молодь була основною увагою. Зокрема, понад 1200 українських шкіл реалізували пілотний проект з основ фінансової грамотності. Проект розроблено та впроваджено у школах спільними зусиллями

Міністерства освіти і науки України, НБУ, Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та Університету банківської справи. Відповідно до рекомендацій Міносвіти оновлено підручник та робочий зошит з курсу «Фінансова грамотність» для учнів 10–11 класів. Активна робота з молоддю ведеться на базі Музею грошей НБУ (понад 8 тис. відвідувачів щорічно).

Фондовий ринок чистий і прозорий, але обсяг операцій з корпоративними акціями та облігаціями дуже низький. Зокрема, в рамках «очищення» фондового ринку та системної боротьби з маніпулюванням цінами на фондовому ринку протягом 2015–2019 років виведено з обігу цінні папери 49 емітентів (через наявність доказів їх фіктивності), акції 273 емітентів. емітентам заборонено торгувати, за результатами кримінальних проваджень анульовано 136 ліцензій на професійних ринках. Припинення обігу сміттєвих паперів дозволило більш об'єктивно оцінити стан і розміри фондового ринку. Через зменшення неринкових операцій на організованому ринку обсяг торгів акціями та облігаціями компаній на організованому ринку в 2018 році знизився на 80% порівняно з 2014 роком. Пріоритетом залишається боротьба зі зловживаннями на ринку капіталу. Для попередження правопорушень та забезпечення невідворотності покарання необхідно внести зміни до законодавства, які б дозволили протидіяти зловживанням на фондовому ринку, а також удосконалити систему нагляду та контролю за діяльністю його учасників відповідно до міжнародних стандартів[40].

Покращено умови використання електронного підпису, запроваджено систему збору та обробки звітності та інформації в нових форматах за допомогою електронних каналів.

Запровадження нової стандартизованої системи XML-звітності для звітності через веб-портал НБУ дозволило відмовитися від паперової звітності та перейти до використання відкритих каналів збору та розповсюдження даних через високо захищені API. Використання безпаперової технології при наданні

банківських послуг дозволяє істотно скоротити непродуктивні витрати, а також підвищити ефективність банківських операцій і якість обслуговування клієнтів. Регулятори фінансового сектору та Міністерство фінансів вживають заходів щодо впровадження системи подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі iXBRL. Запровадження фінансової звітності на основі iXBRL є кроком до підвищення стандартів розкриття інформації на вітчизняному фінансовому ринку. Уточнено порядок використання електронного підпису для електронних документів (у тому числі електронних платіжних документів). Уніфіковано порядок відкриття та використання банками рахунків умовного зберігання. Встановлено порядок надсилання банками до державних або приватних виконавчих служб повідомлень про відкриття/закриття рахунків фізичних осіб, відомості про яких внесено до Єдиного реєстру боржників. Надання адміністративних послуг в електронному вигляді запроваджено через Єдиний державний портал адміністративних послуг, у тому числі шляхом інтеграції інформаційних систем центральних органів влади та органів місцевого самоврядування. З метою сприяння відкритості реалізовано проект Opendata. У рамках цього були запроваджені нові формати розкриття даних та контроль якості, актуальності та відкритості даних. Загалом через API на сайті НБУ доступно 26 машинозчитуваних наборів даних (XML, JSON) [43].

Неухильно зростає обсяг безготівкових операцій, розширюється спектр фінансових операцій, що здійснюються дистанційно.

Рівень готівки в економіці знизився до 9,2% ВВП у 2020 році з 17,8% у 2014 році. Частка безготівкових операцій у загальному обсязі операцій з платіжними картками зросла з 25,0% у 2014 році до 49,7% на кінець вересня 2020 року. У рамках ініціативи СЕП 24/7 сплановано основні етапи впровадження цілодобової роботи СЕП та визначено принципи роботи цієї системи в розширеному режимі. ISO 13616 – Міжнародний номер банківського рахунку (IBAN) – впроваджено з метою розвитку платіжного ринку України на основі

міжнародних стандартів. Розпочато роботу щодо впровадження в Україні міжнародного стандарту ISO 20022 у сфері безготівкових розрахунків, а також створення СЕП нового покоління (СЕП-4).

Система BankID НБУ введена в промислову експлуатацію та затверджена як один із інструментів ідентифікації для відкриття дистанційних рахунків фізичних осіб. Запровадження цієї системи дозволило дистанційно відкривати рахунки фізичним особам та збільшило кількість (державних, адміністративних та комерційних) послуг, які можна отримати через систему. Стартував пілотний проект для стимулювання розвитку FinTech рішень в Україні. На основі проекту створено Експертноконсультативну раду з комунікацій з інноваційними компаніями (далі – Експертна рада). До НПС ПРОСТІР (Національна платіжна система ПРОСТІР) підключено найбільші банки. Здійснено пілотний проект «Електронна гривня». Під час реалізації проекту НБУ проаналізував міжнародну практику, правові аспекти та макроекономічні наслідки та напрацював найкращі варіанти бізнес-моделі обігу електронної гривні. Запроваджено міжнародні стандарти нагляду за платіжними системами. Власникам наземних транспортних засобів надали можливість укладати договори в електронному вигляді. Запроваджено електронні сервіси, щоб власники наземних транспортних засобів під час зупинки поліцейськими могли підтвердити наявність у них договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в електронному вигляді[44].

3.3 Перспективи розвитку фінансового ринку України

Фінансовий ринок має вирішальний вплив на функціонування фінансової системи країни, і від того, наскільки стабільно вона буде функціонувати та інтенсивно розвиватися, залежатиме стабільність усієї фінансової системи. Сучасний етап розвитку фінансового ринку та всіх його елементів є надзвичайно складним, динамічним і важкопрогнозованим. Внутрішні потрясіння, головним

чином військова участь у Східній Україні, вплинули на економічний розвиток, знизивши довіру споживачів фінансових послуг до банківського сектору та викрививши баланс фінансових ринків. Зниження економічної активності та торговий дисбаланс спровокували девальвацію та прискорення інфляції до 30 відсотків на рік. Ці події призвели до погіршення якості кредитних портфелів банківської системи, що призвело до необхідності проведення очищення банківської системи, яке розпочалося у 2014 році та вимагало додаткового збільшення капіталізації для формування значних резервів для активної діяльності банків. У 2014 році відрахування в резерви стали визначальним фактором розвитку збитковості банківської системи. Відсутність ефективних систем захисту прав кредиторів і споживачів, насамперед гарантій власності та неупередженого судочинства, ускладнює ситуацію зі слабкими балансами банків. Тому тут і зараз актуальні інноваційні рішення та радикальні заходи для реформування ринку.

В даний час різноманітність фінансових посередників на фінансовому ринку велика. Вони складають значну частку учасників і виступають посередниками для покупців і продавців об'єктів ринку.

Хоча фінансові посередники можуть виступати як продавцем, так і покупцем. Загалом фінансових посередників можна розділити на дві великі групи: банки та небанківські фінансово-кредитні установи (рис. 3.4).

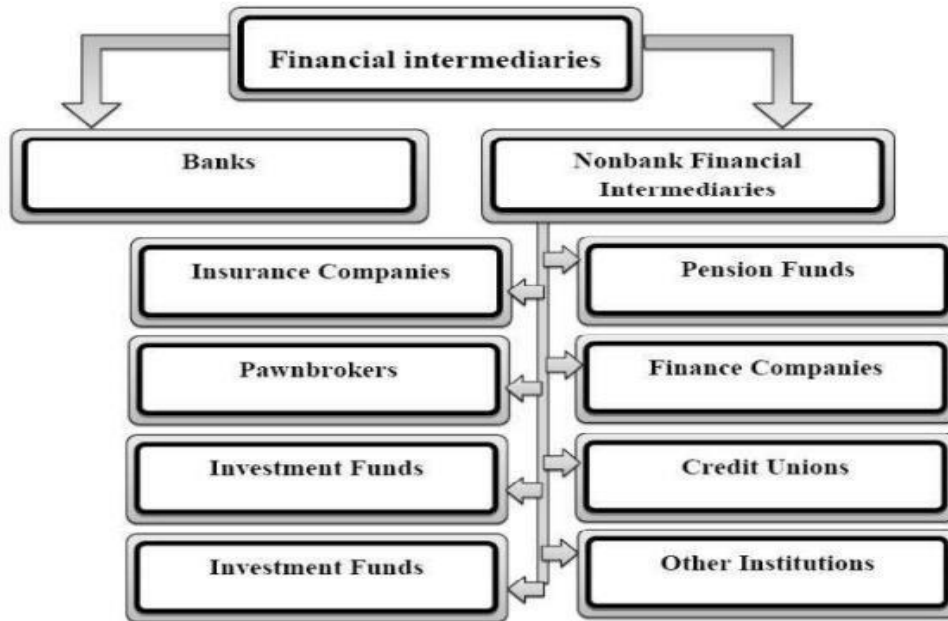

Рис. 3.4 Список посередників фінансового ринку

Слід підкреслити, що розвиток фінансового сектору в останні роки був дискретним і непропорційним. Банківська система розвивалася швидшими темпами, ніж інші сегменти фінансового сектора, зокрема, емісійна діяльність на ринках акцій і корпоративних облігацій, а також випуск цінних паперів фондів спільного інвестування. Розвиток небанківського фінансового сектору гальмувався відсутністю ефективного законодавства, систем регулювання та пруденційного нагляду, що призвело до появи значної кількості захоплених фінансових установ і «пірамід», перешкоджало розвитку ринку фінансових послуг і підривало довіра до фінансової галузі в цілому[47].

З початкового етапу реформування банківської системи очищення стало нескінченним процесом, позбавляючи можливості проектувати та розвивати бізнес в Україні, будувати надійну базу для підвищення інвестиційної привабливості країни та поступового економічного відродження. У 2017-2019 роках визнано неплатоспроможними та

ліквідовано 77 фінансових установ або понад 40 відсотків банків, що діяли на 1 січня 2017 року. Зрештою українська банківська система втратила 435

мільярдів гривень активів, що становить близько 22 відсотків ВВП. Так звана «чистка банківської системи» обернулася її руйнацією, яка нині блокує відновлення економіки, виконання бюджету, розвиток бізнесу та добробут громадян.

Загалом українська економіка втратила від 35 до 56 відсотків кредитного забезпечення банківського сектору, частина коштів, залучених від населення та бізнесу, обслуговує надлишкову ліквідність банків, яка нерівномірно розподіляється між ними та не спрямовується на кредитування та стимулювання економічного розвитку.

В Україні банківська система домінує серед інших сегментів фінансової галузі, тому будь-які кризові явища в економіці позначаються насамперед на ній. Нестабільність вітчизняної фінансової системи головним чином пов'язана з відстороненістю учасників фінансових ринків від стимулювання економічного розвитку та їх орієнтованість на прибуток, а також це зумовлено відсутністю довіри населення до фінансово-кредитних установ та ефективного позичальника.

Крім того, подальший розвиток фінансового сектору стримують наступні фактори:

- наявність на ринку фінансових установ, які не виконують посередницьких функцій і не мають на меті виконувати функції фінансових посередників, створюючи значні системні ризики для галузі;
- неналежність або повна відсутність гарантій для споживачів фінансових послуг (у тому числі позичальників) та кредиторів захисту їх інтересів;
- низький рівень стандартів управління платоспроможністю та ліквідністю банків;
- висока концентрація активів системно значущих банків;

- відсутність належної інфраструктури ринку капіталу, зокрема фондового ринку;
- обмежена кількість фінансових інструментів, включаючи хеджування ризиків;
- неефективне податкове законодавство, що стосується оподаткування інвестиційного доходу та учасників фінансового сектору;
- неправильне використання певними фінансовими установами умов кредитування;
- низька фінансова грамотність населення;
- обмежені повноваження та незалежність регуляторів щодо вжиття заходів впливу на учасників фінансового сектору;
- відсутність дієвих інструментів виведення проблемних фінустанов з ринку.

Тому необхідно запровадити послідовну довгострокову стратегію розвитку фінансового сектору України. Необхідно налагодити ефективну систему перерозподілу ресурсів і пріоритетне спрямування коштів на реалізацію проектів економічного розвитку. Необхідно стабілізувати роботу фінансової галузі та відновити довіру суспільства до інститутів фінансового ринку[48].

Стабільність банківської системи країни, її ефективність і платоспроможність, залучення та перерозподіл коштів в першу чергу залежать від розвитку фінансового ринку в країні. Зважаючи на це, важливо реалізувати цілісну довгострокову стратегію розвитку фінансового ринку в Україні, а саме забезпечити:

- моніторинг діяльності фінансових установ з боку регуляторів для своєчасного виявлення проблемних питань у поточній роботі фінансових установ та реагування на загрози;

- виведення з ладу або ліквідація неплатоспроможних банківських установ, врегулювання питання продажу (передачі) проблемних активів шляхом формування законодавчої бази діяльності установ, основною функцією яких буде управління проблемними активами;
- оздоровлення фінансової системи шляхом державної підтримки та підтримки бенефіціарних власників фінансових установ; запровадження механізмів перетворення депозитів в акції банків;
- стабілізація, що вимагає функціонування ефективної системи спостереження, спрямованої на запобігання розвитку загроз;
- удосконалення системи захисту прав інвесторів та споживачів шляхом запровадження відповідної законодавчої бази;
- відновлення довіри населення до банківської системи;
- рефінансування фінансової галузі під контролем використання наданих коштів, в окремих випадках – участь держави в капіталі банків;

Таким чином, стратегія розвитку фінансового ринку України дозволить забезпечити його прозорість, створення сприятливого клімату для потенційних інвесторів та підвищення ліквідності інструментів фінансового ринку.

Основним завданням ключових гравців фінансової екосистеми є задоволення потреб кінцевих споживачів, якими є українські суб'єкти господарювання, які в процесі своєї діяльності потребують використання різноманітних фінансових інструментів для досягнення своїх цілей. Кінцеві споживачі фінансових послуг – це ті, хто потрапляє в центр уваги всіх учасників фінансової екосистеми, оскільки створення умов для ефективної діяльності економічних агентів є основним завданням усього фінансового сектору. Для досягнення цієї мети ключові гравці фінансової екосистеми взаємодіють один з одним і створюють сучасні послуги та продукти для споживачів[50]. Успіх усієї екосистеми залежить від злагодженої та взаємовигідної роботи учасників, яка базується на відкритості та повазі до інтересів учасників.

Потреби всіх суб'єктів господарювання мають задовольнятися шляхом надання належних фінансових послуг учасникам фінансової екосистеми, яку можна розділити на чотири основні групи:

1. Постачальники фінансових послуг – компанії та державні установи, які безпосередньо надають фінансові продукти та послуги кінцевим споживачам.
2. Інфраструктура та технології – компанії та державні установи, які надають продукти, послуги та рішення постачальникам фінансових послуг та іншим зацікавленим сторонам у фінансовому секторі, підвищуючи їх ціннісну пропозицію для споживачів фінансових послуг.
3. Регулювання та контроль – здебільшого громадські установи, які встановлюють правила взаємодії учасників екосистеми та стежать за дотриманням цих правил.
4. Експертиза – учасники ринку та державні установи, які своїми послугами та рішеннями створюють основу для професійного розвитку учасників екосистеми.

Реалізація Стратегії 2025 створить умови для сталого зростання фінансового сектору України та його конкурентоспроможності в умовах інтеграції у світовий фінансовий простір та:

- задоволення потреб споживачів у якісних та доступних фінансових послугах
- здешевити та подовжити термін використання фінансових ресурсів для держави та бізнесу;
- підвищення конкурентоспроможності української економіки в цілому.

Стратегія розвитку фінансового сектору України охоплює п'ять стратегічних напрямків розвитку: фінансова стабільність, макроекономічний

розвиток, фінансова інклюзивність, розвиток фінансових ринків та розвиток інновацій. Кожен напрямок має свої стратегічні цілі та показники ефективності, а саме:

Фінансова стабільність

- Ефективне регулювання фінансового сектору та вдосконалення наглядових підходів
- Прозорий фінансовий сектор
- Стійкість фінансового сектора до викликів (шоків)
- Підвищення якості корпоративного управління та управління ризиками у фінансовому секторі

Макроекономічний розвиток

- Забезпечення стійкості державних фінансів
- Підтримка кредитування економіки
- Захист прав кредиторів та інвесторів
- Створення умов для залучення довгострокового фінансування економіки

Фінансова інклюзивність

- Підвищення доступності та рівня використання фінансових послуг
- Посилення захисту прав споживачів фінансових послуг Підвищення фінансової грамотності населення

Розвиток фінансових ринків

- Просування ринку небанківських фінансових послуг
- Ефективна інфраструктура ринків капіталу
- Запровадження ліквідних ринків фінансових інструментів та механізмів/інструментів пом'якшення ризиків фінансових операцій

- Інтеграція фінансового ринку України у світові фінанси

Розвиток інновацій

- Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку та нагляду
- Розвиток ринку фінансових технологій, цифрових технологій і регуляторних платформ
- Розвиток SupTech RegTech Розвиток електронної економіки

Реалізація стратегічного плану розвитку інфраструктури фінансового ринку можлива лише за умови забезпечення необхідними ресурсами (трудовими, інформаційними, фінансовими).

Отже, реалізація цієї стратегії розвитку інфраструктури фінансового ринку дозволить, перш за все:

- Оптимізувати потоки фінансових ресурсів;
- Зниження трансакційних витрат;
- Організація ринкових відносин на фінансовому ринку;
- Зниження інвестиційних ризиків;
- Підвищення ліквідності фінансових інструментів.

Побудова стратегії розвитку інфраструктури фінансового ринку дає можливість націлити суб'єктів ринкових відносин на встановлення оптимальних ринкових взаємовідносин.

ВИСНОВКИ

При всій своїй складності фінансові ринки відіграють істотну роль в ефективному русі активів і коштів. Метою фінансових інструментів на ринку є полегшення доступу до коштів, а, тим самим, згладжування потоку та посилення зв'язку між учасниками міжнародного ринку. Хоча останні зміни та тенденції підштовхують ринок до більш цифрових та децентралізованих операцій, фінансові ринки все ще відображають поточний економічний та фінансовий стан країни.

Протягом останніх двох століть фінансові ринки розширювалися, зростали та швидко розвивалися, що можна побачити у швидкості транзакцій, прозорості цін, ліквідності та економічної ефективності операцій. Сьогодні глобалізація ринку акцій має бути показником того, що майбутнє ринку – це єдність, де всі учасники ринку можуть діяти без затримок і на єдиному ринку. Отже, передбачено, що розширення ринків триватиме, і оскільки регіональні ринки під тиском глобалізації були злиті з національними, те саме станеться з національними ринками, і найбільші з них забезпечать ринки необхідною інституційною базою, політикою та інструментами, в результаті чого у фінансовій сингулярності, яку можна відстежити на зростаючому ринку криптовалют.

Аналізуючи процес глобалізації фінансових ринків, можна зробити висновок, що він приносить відчутні вигоди як для економік окремих країн, так і для інвесторів і суб'єктів, які шукають додаткові джерела фінансування. З іншого боку, це створює додатковий ризик для учасників ринку та нові виклики для інституцій, відповідальних за формування економічної політики

Прискорення поєднання та глобалізація на фінансовому ринку сприяє лібералізації бізнес-секторів, швидкому інноваційному розвитку, значним досягненням у телекомунікаціях, відкривають двері для організацій і приватних

осіб для нових підприємств і фінансування, більш простий доступ до світових фінансових ринків призводять до все більш грамотного розподілу капіталу, сприяння економічному зростанню та успіху, розширена сек'юритизація, викликана сплеском злиттів і поглинань і викупамі за допомогою кредитного плеча, збільшення випуску корпоративних облігацій, витончене зменшення державних цінних паперів у багатьох країнах, особливо в Сполучених Штатах, а також розширення ринків деривативів та процедура інтеграції на європейські фінансові ринки узгоджувалися з закономірністю глобалізації.

У січні 1999 року дистанційна торгівля та міжбанківські ринки швидко перейшли на євро. Ця обставина описується слабким економічним станом, низькою ліквідністю та постійними змінами боргового ринку. 2008-2009 рік виявився важким через світову надзвичайну фінансову ситуацію. Це викликало ланцюгову реакцію на економічну, фінансову та психологічну надзвичайну ситуацію в усьому світі. Однак фінансова криза почалася в першому кварталі 2006 року, накопичила енергію лише у вересні 2008 року, коли впав один із найбільших американських венчурних банків Lehman Brothers. У вересні 2009 року відзначили головну пам'ять про надзвичайну фінансову ситуацію у всьому світі.

Сьогодні світ стикається з найпомітнішою жахливою фінансовою ситуацією з часів Великої депресії 1929 року. Це приводить до несподіваного розпаду величезної частини оцінки деяких фінансових фондів або фінансових активів. Це натякає на втрату довіри до національної валюти або інших фінансових активів, що змушує міжнародних інвесторів вилучати свої кошти з країни. Він характеризується як обставина, коли пропозиція грошей випереджає попит на гроші. Це означає, що ліквідність миттєво розсіюється на тій підставі, що доступні готівкові кошти вилучаються з банків (так званий запуск), що спонукає банки пропонувати різні підприємства для компенсації дефіциту або знищення. Це спричиняє різкий розпад групи фінансових показників. Отже,

велика кількість пакетів економічного пом'якшення для організацій та окремих осіб допомагає витратити більше та оновлювати економіку.

Такі кризи, як глобальний фінансовий крах 2008 року та пандемія COVID-19, висвітлили деякі слабкі сторони та вразливості, властиві світовій фінансовій системі. Наприклад, доступ до фінансів у всьому світі неймовірно незбалансований. За даними Global Financial Magazine і Світового банку, 1,7 мільярда дорослих не мають доступу до високоякісних, доступних фінансових послуг і страхування, а 200 мільйонів малих і середніх компаній не мають доступу до офіційних фінансових послуг або відповідних варіантів фінансування. Фінансове відчуження загрожує якості життя та стримує економіку.

З іншого боку, глобальні фінансові системи сприяють переміщенню фінансів через кордони, забезпечуючи фінансування продуктивних інвестицій і сприяючи зростанню, створенню робочих місць і диверсифікації портфеля. Незважаючи на те, що економіці знадобилося більше десяти років, щоб відновитися після кризи 2008 року, ми, здавалося, пережили пандемію COVID-19 трохи краще. Ми дійсно бачили рекордні рівні волатильності ринку та зростаючу занепокоєність щодо кредитних втрат, але глобальна фінансова система також послужила джерелом сили – з грошовою підтримкою для бізнесу та домогосподарств у більшості країн. Фінансові установи, уряди, приватні компанії, інвестори та інші фінансові спеціалісти швидко та старанно працювали, щоб уникнути повторення 2008 року. Поки що відновлення з 2020 року було позитивним, але фінансові наслідки пандемії COVID-19 – так само, як глобальні фінансова криза - очікується, що відчуються через деякий час.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С./ Арутюнян С.С., Добриніна Л.В. та інші – К: Гуляєва В.М., 2018 – 484 с.
2. Україна на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір/[ред. В. С. Савчук]. – 2007
3. Обґрунтування методичних підходів до оцінки стійкості фінансової системи. Вип. 6/[С. В. Науменкова, В. І. Міщенко, Р. С. Лисенко та ін.]. – 2006
4. Фінансовий ринок/[М. А. Гапонюк, А. Є. Буряченко, Н. В. Дегтярьова та ін.] ; за заг. ред. М. А. Гапонюка. – 2014
5. Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи їх вирішення/[М. І. Карлін, Ю. В. Шулик, А. В. Кулай та ін.] ; за ред. М. І. Карліна. – 2014
6. Видання «Світова економіка та міжнародні відносини»/Особливості розвитку світового фінансового ринку на сучасному етапі/[Поліщук Є.А]-2014
7. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Л. П. Петрашко.
8. Україна на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. міжвуз. наук. студ. конф., присвяченої 100річчю заснування кафедри фінансів 11-13 березня 2007 р. / ред. В. С. Савчук.
9. Литвин, А. С. Інтеграція фінансового ринку України у світовий простір / А.С. Литвин
10. Столярчук, Я. М. Системна індикація інтеграції країн у глобальний фінансовий простір / Я. М. Столярчук

11. Видання «Бізнес-інформ»/Стан і перспективи розвитку світового фінансового ринку/Ковтуненко К. В., Благодатських А. С.—2020
12. Видання, «Advancing financial markets. Together»/ Covid-19: impact and implications for financial market infrastructures/DTCC—2021
13. Transcript of the Press Conference on the Release of the Global Financial Stability Report Update – International Monetary Fund, 25 June 2020.
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/06/25/tr062520-transcript-pressconference-release-global-financial-stability-report-update>
14. Bank of England Financial Policy Committee. Interim Financial Stability Report. May 2020. <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/financial-stabilityreport/2020/may-2020.pdf>
15. Office of Financial Research. 2020 Annual Report to Congress. 18 Nov. 2020.
<https://www.financialresearch.gov/annual-reports/files/OFR-Annual-Report2020.pdf>
16. Bodson, Michael C. “Clearinghouses Help Stabilize Financial Markets During COVID-19 – Here’s How.” The World Economic Forum COVID Action Platform, 15 July 2020. <https://www.weforum.org/platforms/covid-action-platform/articles/how-clearinghouses-helped-stabilize-financial-markets-duringcovid-19-dtcc>
17. OECD International Direct Investment Statistics 2020. https://www.oecdilibrary.org/finance-and-investment/oecd-international-direct-investment-statistics2020_e6696186-en

18. Global financial stability report october 2021

<https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2021/10/12/global-financialstability-report-october-2021>

19. Measuring Global Financial Market Stresses/Federal Reserve Bank of New York– 2020

a.

https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/staff_reports/sr940.pdf

20.“Look abroad! Global financial conditions and risks to domestic growth”/

Fernando Eguren-Martin and Andrej Sokol

<https://bankunderground.co.uk/2019/01/24/lookabroad-global-financial-conditions-and-risks-to-domestic-growth/>

21. Інтернет-джерело/«Світовий фінансовий ринок. Особливості функціонування та структура міжнародного фінансового ринку»/

<https://buklib.net/books/23576/>

22. Видання «ВІСНИК ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені В. Н. КАРАЗІНА» № 1086, 2013/«ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ»/Н. І.

Гончаренко

23. «THE EVOLUTION OF GLOBAL FINANCIAL MARKETS AND NEW FINANCIAL INSTRUMENTS»/C. M. Adam

24. Financial Times/ «How Joe Biden’s stimulus plan shook up global financial markets» <https://www.ft.com/content/7828807b-f19b-4886-b0d7-edc60fcdc3e9>

25. «Financial development, financial fragility, and growth»/ Loayza N. & Ranciere R./Journal of Money/ 2006

26. Financial Times/ «Digital currencies carry threats as well as promises»
<https://www.ft.com/content/0ba1da77-cbec-48a3-84d2-9682a5d2f1c9>

27. The Wall Street Journal/ «Hong Kong's Covid-19 Measures Pressure Finance in Asian Financial Hub» <https://www.wsj.com/articles/hong-kongs-covid-19measures-pressure-finance-in-asian-financial-hub-11646130602?page=1>

28. The Wall Street Journal/« Credit Suisse Reports \$2.2 Billion Loss From Charges, Lower Revenue»/<https://www.wsj.com/articles/credit-suisse-reports-2-2-billionloss-from-charges-lower-revenue-11644479284?page=9>

29. «What are the money markets?»/ Электронне джерело/<https://www.imf.org/external/Pubs/FT/fandd/basics/58-moneymarkets.htm>

30.«Functions of Financial Markets»/Электронне джерело/
<https://www.wallstreetmojo.com/functions-of-financial-markets/>

31. « Main essence and history of global financial markets»/ 2021/стаття/електронний ресурс/
file:///Users/deniscs/Downloads/MAIN_ESSENCE_AND_HISTORY_OF_GLOBAAL_FINANCIAL_MARKET.pdf

32. «Uluslararası Finans»/ Halil Seyidoğlu/ 2003

33. «Ринки капіталу та фондова біржа»/ Апак Суді/ Вид. Bilim Teknik, Ескішехір/1995

34. «Technical Analysis From A to Z»/ Achels, Steven B./Вид. McGraw Hill/ New York/ 2001

35. «Финансовые Рынки»/ Ю.В.Мелехин/Москва/2015

36. «Forex Market»/ Мейдан Мутлу Apple Publishing, Стамбул, 2008 р.,

37. Мировой финансовый рынок Леонид Альшанский

URL:

https://www.ablv.com/content/7/5/2/0/780d8e31/ablv_alsanskis_201012_ru.pdf

38. World Bank Group - International Development, Poverty, & Sustainability. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>

39. Dubofsky, David A.; Miller, Thomas W.: «Derivatives» Oxford University Press, New York, 2003

40. Сайілан, «Фінансові ринки та методи фінансування»

41. Melvin, Michael; International Money and Finance, Addison-Wesley Inc, U.S., 1997

42. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ДО 2025

РОКУ

URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf?v=4

43. The Future of Finance in Post-War Ukraine

URL: <https://voxukraine.org/en/the-future-of-finance-in-post-war-ukraine/>

44. Ukraine Financial Markets

URL: <https://www.investing.com/markets/ukraine>

45. What are Financial Markets?

URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/wealthmanagement/financial-markets/>

46. What are 4 types of financial markets?

URL: <https://byjus.com/ias-questions/what-are-the-4-types-of-financial-markets/>

47. Perspective Chapter: International Financial Markets and Financial Capital Flows -

Forms, Factors and Assessment Tools., Nemer Badwan

URL: <https://www.intechopen.com/chapters/80683>

48. What is international finance and why is it important?

URL: <https://blog.online.bayes.city.ac.uk/what-is-international-finance-and-why-is-it-important>

49. What is international finance and why is it important?

URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/international-finance.asp>

50. International finance markets URL:

https://www.worldscientific.com/doi/abs/10.1142/9789814618014_0009?utm_source=TrendMD&utm_medium=cpc&utm_campaign=World_Scientific_Book_Trend

метадані

Заголовок

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ.docx

Автор

Криштоп Денис Євгенович

Науковий керівник

Савчук Н.В.

підрозділ

кафедра європейської економіки і бізнесу

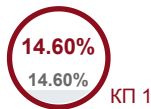
Перелік можливих спроб маніпуляцій з текстом

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про **МОЖЛИВІ** маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

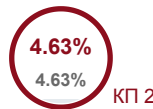
Заміна букв		5
Інтервали		0
Мікропробіли		6
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		186

Обсяг знайдених подібностей

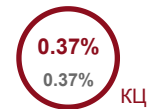
Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

15781

Кількість слів

122158

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Прокручіть список та аналізуйте, особливо, фрагменти, які перевищують КП 2 (позначено жирним шрифтом). Скористайтеся посиланням "Позначити фрагмент" та перегляньте, чи є вони короткими фразами, розкиданими в документі (випадкові схожості), численними короткими фразами поруч з іншими (мозаїчний плагіат) або великими фрагментами без зазначення джерела (прямий плагіат).

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://zavantag.com/docs/2307/index-53074-9.html	87	0.55 %
2	http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%A4%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9%20%D0%A1.%D0%86.pdf	58	0.37 %
3	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u204/posibnik_gl_ek_.pdf	52	0.33 %
4	https://leksii.org/6-16151.html	51	0.32 %
5	Особливості розвитку світового фінансового ринку 5/13/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра європейської економіки і бізнесу)	43	0.27 %

6	https://leksii.org/6-16151.html	43	0.27 %
7	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24580/M%D1%96zhnar_f%D1%96n_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y	40	0.25 %
8	https://leksii.org/6-16151.html	37	0.23 %
9	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u204/posibnik_gl.ek_.pdf	36	0.23 %
10	https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/447/1/5.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%202019.pdf	35	0.22 %

з бази даних RefBooks (0.08 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
джерело: Paperity			
1	Improvement of investment attractiveness of Ukrainian financial instruments in the world market Elina Drannyk;	12 (1)	0.08 %

з домашньої бази даних (1.05 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	Топ-менеджмент глобальних корпорацій в міжнародних фінансових відносинах.docx 5/26/2022 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного менеджменту)	84 (7)	0.53 %
2	Особливості розвитку світового фінансового ринку 5/13/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра європейської економіки і бізнесу)	62 (3)	0.39 %
3	DIPLOM_Пасична.docx "Корпоративні бізнес-моделі створення спільної цінності із споживачем" 1/30/2018 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародної економіки)	10 (1)	0.06 %
4	Міжнародний ринок крипто-валют 6/7/2018 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного менеджменту)	10 (1)	0.06 %

з програми обміну базами даних (0.27 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	SUMDU/out2014/Rekunenko.pdf 7/20/2019 Sumy State University (SUMDU)	30 (3)	0.19 %
2	Дисертація_Лукашевська_Уляна_Тарасівна_АФМ.docx 6/10/2020 National University "Lviv Politechnika" (NULP2)	6 (1)	0.04 %

3	АНАЛІЗ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 6/16/2020 Sumy State University (Кафедра фінансів і підприємництва (ННІ БіЕМ))	6 (1)	0.04 %
---	--	-------	--------

з Інтернету (13.21 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://www.slideshare.net/andrewvodiani/2025-220663490	313 (27)	1.98 %
2	https://leksii.org/6-16151.html	267 (14)	1.69 %
3	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/78496/1/Serbalyuk_Bachelous_paper_2020.pdf	175 (18)	1.11 %
4	http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/%D0%92%D0%A1%D0%86-%D0%A0%D0%90%D0%97%D0%9E%D0%9C_%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%81%D1%84.pdf	132 (10)	0.84 %
5	https://www.fg.gov.ua/storage/files/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-do-2025-roku.pdf	121 (6)	0.77 %
6	http://ni.biz.ua/3/3_17/3_174539_tema--mezhdunarodnoe-dvizhenie-kapitala.html	95 (5)	0.60 %
7	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24580/M%D1%96zhnar_f%D1%96n_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y	91 (6)	0.58 %
8	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u204/posibnik_gl_ek_.pdf	88 (2)	0.56 %
9	http://zavantag.com/docs/2307/index-53074-9.html	87 (1)	0.55 %
10	http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%A4/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9%20%D0%A1.%D0%86..pdf	79 (2)	0.50 %
11	https://lr.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/447/1/5.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%202019.pdf	69 (3)	0.44 %
12	https://studopedia.org/14-40719.html	59 (4)	0.37 %
13	https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf	57 (6)	0.36 %
14	http://e-forum.intu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/download/317/305/	49 (3)	0.31 %
15	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12864/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2008%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.pdf	48 (4)	0.30 %
16	http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/14781/Lozhkin_Fbip_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y	44 (4)	0.28 %
17	http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/17421/%D0%A3_%D0%BA%D0%B0%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_2019_%D0%A2_3.pdf?sequence=49	37 (2)	0.23 %
18	http://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/11.pdf	37 (4)	0.23 %
19	https://uchika.in.ua/rozporjadjennya-nacionalenoyi-komisiji-sho-zdijsnyuye-derjavne.html	36 (3)	0.23 %
20	https://modecon.mnau.edu.ua/?smd_process_download=1&download_id=13482	25 (2)	0.16 %
21	https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/21865/1179917/index.html	21 (2)	0.13 %

22	https://vezha.net.ua/economy/nacbank-prezentuvav-nove-bachennya-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku/	20 (1)	0.13 %
23	http://adm.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB.pdf	16 (2)	0.10 %
24	https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/126.pdf	12 (1)	0.08 %
25	https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/draft2_strategy2025_2019-12-05_v2.docx	12 (1)	0.08 %
26	http://www.um.co.ua/5/5-1/5-18875.html	11 (2)	0.07 %
27	http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal16.pdf	11 (1)	0.07 %
28	http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18193/1/Govoruchko.pdf	11 (1)	0.07 %
29	http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=58495&pf35401=381009	8 (1)	0.05 %
30	http://kyiv-landuse.com/sites/default/files/%D0%94%D0%90%D0%9D%D0%9D%20-%20%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%83%20005%20504%D1%81.pdf	8 (1)	0.05 %
31	https://fbs.khnu.km.ua/fs/5/2-33.pdf	7 (1)	0.04 %
32	http://www.niss.gov.ua/articles/2070/	7 (1)	0.04 %
33	https://mind.ua/news/20184711-nkcpr-obsyag-ugod-na-birzhi-iz-cinnimi-paperami-v-i-kvartali-skorotiv-sya-na-74	7 (1)	0.04 %
34	http://zavantag.com/docs/2307/index-53073-11.html	6 (1)	0.04 %
35	http://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/55/38/8bd8d04d9c3b5c8ae9624dd3e312e7a0_1513074002.pdf	6 (1)	0.04 %
36	https://studopedia.com.ua/1_281781_diyalnist-mizhnarodnih-finansovih-institutiv.html	6 (1)	0.04 %
37	http://www.srines.com/book_1310_chapter_31_3.4_Svtovijj_fnansovijj_rinok_Osoblivost_fu_nkonuvannja_tastruktura_mzhnarnodnogo_fnansovogo_rinku.html	6 (1)	0.04 %

Список принятых фрагментів (немає принятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------	---------------------------------------

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
В НОВИХ РЕАЛІЯХ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН**

Збірник матеріалів

**Студентської науково-практичної
Інтернет-конференції**

**м. Київ,
7 грудня 2022 р.**

**КНУ 115 РОКІВ КИЇВ
2022**

УДК 339.9(477)(06)

Р 64

Організаційний комітет:

Бурмака Микола Олексійович - к.е.н., доцент

Вінська Оксана Йосипівна – к.е.н., доцент

Галенко Оксана Миколаївна – д.е.н., професор

Козачок Тетяна Сергіївна – к.е.н., доцент

Максименко Анна Вікторівна - к.е.н., доцент

Олійник Вікторія Володимирівна - к.е.н., доцент

Поплюйко Андрій Миколайович – к.е.н., доцент

Солодковський Юрій Мечиславович – к.е.н., доцент

Столярчук Ярослава Михайлівна - д.е.н., професор

Федірко Олександр Анатолійович – д.е.н., доцент

Черницька Тетяна Володимирівна - к.е.н., доцент

(Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана)

Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику.

Автори тез доповідей несуть відповідальність за їхній зміст

Розвиток економіки України в нових реаліях міжнародних відносин:
Р 64 зб. матеріалів студентської наук.-практ. інтернет-конф., 7 грудня 2022 р.,
м. Київ. [Електронний ресурс]. – Київ: КНЕУ, 2022. – 270 с. ISBN 978-
966-926-420-6

У збірнику подано тези доповідей студентів факультету міжнародної економіки і менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

УДК 339.9(477)(06)

РОЗДІЛ 3. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ

173

ДІЯЛЬНОСТІ

Бобор В.В.	173
Сучасний стан розвитку ринку міжнародних пасажирських авіаперевезень в Україні	
Голубенко Д.А.	176
Основні засади банківської діяльності на міжнародному фінансовому ринку	
Порошинський Є.О.	180
Сучасні теорії прямого іноземного інвестування	
Москаленко Ю.Д.	184
Структура фінансового ринку	
Криштоп Д.Є.	186
Розвиток міжнародного фінансового ринку	
Лянко Н.І.	188
Інвестиційне співробітництво України з країнами-членами ЄС	
Маргвелашвілі Д.Т.	190
Розвиток туризму як фактор подолання бідності	
Храпко О.О.	192
Інвестиційне співробітництво України з країнами-членами ЄС	
Прошунін І.В.	193
Перспективи розвитку європейського енергетичного ринку	
Науменко А.О.	196
Діяльність ТНК в умовах нерівномірності світового економічного розвитку	
Васкевич М.Р.	198
Вплив пандемії COVID-19 на розвиток фармацевтичного ринку України	
Терещук Т.Ю.	201
Зовнішня торгівля між Україною та ЄС	
Доденко А.Р.	205
Тренди міжнародного туризму в умовах глобальної економічної кризи	
Предко А.С.	207
Економічні інструменти реалізації екологічної політики ЄС	
Масенко З.І.	208

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Ключовою особливістю сучасної економіки є тенденція до інтеграції фінансового, кредитного, валютного, фондового та страхового секторів для формування єдиного світового фінансового ринку. Це пов'язано з потребою економіки в різних джерелах фінансування та фінансових інструментах. Обсяг операцій, що виконуються на міждержавному рівні, стрімко зростає. Посилюється його роль як механізму акумуляції та перерозподілу фінансових ресурсів. Тому дослідження на цю тему є такими актуальними сьогодні. Ю. Бондер, С. Юрій, Л. Алексенко, М. Пєбло, В. Сіденко, А. Мокій, А. Гальчинський, О. Мозковий, З. Луцишин, Ю. Пахомов, О. Рогач, А. Філіпенко, До. Стрижиченко, Ю. Коваленко, А. Демківський, В. Федосов, Н. Бодрова, Г. Дроняєва, Н. Царєвська та ін. 187 Становлення світових фінансових ринків відбувалося під впливом кількох процесів. Серед них слід виділити наступні моменти:

- Високоєфективна міжринкова система.
- Розширення видів і кількості пропонованих цінних паперів.
- Посилення ролі фінансових ринків як найважливішого механізму перерозподілу фінансових ресурсів на внутрішньому та глобальному рівнях.
- Вплив процесу приватизації на потенційну пропозицію цінних паперів.
- Концентрація активності учасників ринку в глобальних фінансових центрах.
- Інституціоналізація фінансових ринків. Тобто частка інституційних учасників ринку (інвестиції, страхові компанії, пенсійні фонди тощо) постійно зростає.
- Лібералізація фінансових ринків, тобто законодавство, яке дозволяє учасникам ринку виходити на фінансові ринки на різних рівнях і стимулювати їх активність [1].

Розвиток міжнародних фінансових ринків характеризується багатьма особливостями. По-перше, це величезні масштаби та прискорені темпи зростання міжнародних фінансових операцій. Вартість цих операцій наразі оцінюється в сотні трильйонів доларів США. По-друге, функціонування міжнародних фінансових ринків не має чітких просторових і часових меж. Він працює безперервно, долаючи обмеження часових поясів у пошуках оптимальних умов для валютних маніпуляцій. По-третє, функціонування міжнародних ринків базується на резервних валютах – доларі США та євро. Вони займають важливе місце в міжнародній торгівлі, фінансуванні міжнародних інфраструктурних проектів і міжнародних резервах. Це робить міжнародні фінансові ринки більш стійкими до глобальних загроз, ніж внутрішні фінансові ринки. Резервні валюти вищого статусу привносять

динамізм і ефективність розвитку на міжнародні ринки. По-четверте, однією з характеристик міжнародних фінансових ринків є їх універсальність. Одночасно здійснюються різні комбінації міжнародних валютних, кредитних, пайових, розрахункових, гарантійних і страхових операцій [2]. Зараз міжнародні фінансові ринки включають багато міжнародних фінансових центрів, які залучають і перерозподіляють величезні обсяги капіталу по всьому світу. У цих центрах здійснюється більшість усіх 72 міжнародних валютних, депозитних, кредитних, емісійних і страхових операцій. Міжнародний фінансовий ринок об'єднує внутрішні та міжнародні фінансові ринки різних країн за механізмом емісії та обігу фінансових активів. У ширшому розумінні світові фінансові ринки також включають офіційну систему міжнародної фінансової допомоги, яка сформувалася після війни і яка сьогодні є перерозподілом фінансових ресурсів, включаючи позики між 188 країнами, позики від міжнародних організацій та гранти. Існують особливі умови. щодо На основі стрімкого розвитку сформувалася унікальна і складна фінансова система — міжнародний фінансовий ринок. Тимчасова мобілізація вільних валютних ресурсів з різних джерел, розподіл цих ресурсів між різними учасниками міжнародних фінансових ринків і пошук найбільш ефективних напрямів інвестування валютних ресурсів на міжнародній арені. Визначати та формувати ціну валютної продукції з урахуванням співвідношення між валютами. Їх попит і пропозиція, посередництво між учасниками міжнародного фінансового ринку, формування систем управління фінансовими ризиками, прискорення оборотності валютних ресурсів і сприяння розвитку світової економіки.

Список літератури:

1. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С Арутюнян С.С., Добриніна Л.В. та інші—К: Гуляєва В.М., 2018—484 с.
2. Україна на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір [ред. В. С. Савчук]. – 2007— 172 с.
3. Обґрунтування методичних підходів до оцінки стійкості фінансової системи. Вип. 6 [С. В. Науменкова, В. І. Міщенко, Р. С. Лисенко та ін.]. – 2006
4. Фінансовий ринок [М. А. Гапонюк, А. Є. Буряченко, Н. В. Дегтярьова та ін.] ; за заг. ред. М. А. Гапонюка. – 2014
5. Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи їх вирішення [М. І. Карлін, Ю. В. Шулик, А. В. Кулай та ін.] ; за ред. М. І. Карліна. – 2014
6. Видання «Світова економіка та міжнародні відносини» Особливості розвитку світового фінансового ринку на сучасному етапі [Поліщук Є.А]- 2014
7. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Л. П. Петрашко.

8. Україна на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. міжвуз. наук. студ. конф., присвяченої 100-річчю заснування кафедри фінансів 11-13 березня 2007 р. ред. В. С. Савчук.
9. Столярчук, Я. М. Системна індикація інтеграції країн у глобальний фінансовий простір Я. М. Столярчук

АННОТАЦІЯ

Криштоп Д.Є. Розвиток міжнародного фінансового ринку. –
Рукопис.

Магістерська робота присвячена дослідженню теоретичних та практичних аспектів розвитку міжнародного фінансового ринку. Обґрунтовано перспективи механізму розвитку та інструментів міжнародного фінансового ринку.

Розкрита структура міжнародного фінансового ринку, а також механізми регулювання. Проаналізовано сучасні тенденції міжнародного фінансового ринку. Виявлено роль та значення суб'єктів на світовому фінансовому ринку.

Окреслено перспективи розвитку міжнародного фінансового ринку. Оцінено перспективи розвитку фінансового ринку України.

ANNOTATION

Kryshtop D.Y. Development of the international financial market. -
Manuscript.

The master's thesis is devoted to the study of theoretical and practical aspects of the development of the international financial market. The prospects of the development mechanism and instruments of the international financial market are substantiated.

The structure of the international financial market, as well as regulatory mechanisms, is disclosed. Current trends of the international financial market are analyzed. The role and importance of entities in the global financial market is revealed.

The prospects for the development of the international financial market are outlined. The prospects for the development of the financial market of Ukraine were assessed.

Key words: Globalization; the globalization processes; integration; financial crisis; the capitalization.